

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 89. — ŠTEV. 89.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 15, 1920. — ČETREK, 15. APRILA, 1920.

VOLUME XXVIII — LETNIK XXVIII

USMRČENJE DE MOTTA JE BILO UPRAVIČENO.

IZVEDENA JE BILA NATANČNA PREISKAVA. — VELIKO DOKAZOV, DE JE BIL MLADI AMERIKANEC IZ PATERSONA, N. J., MDENARODNI BOLJŠEVIK. — TAJNIK FOSTER JE PREISKAL NJEGOVE LISTINE. — POROČA K. H. VON WIEGAND.

Berlin, Nemčija, 14. aprila. — Na razpolago je veliko dokazov, da je bil Pavel R. De Mott iz Patersona, N. J., ki je bil ustreljen v porenski provinci, v ozkih stikih z boljševiki raznih dežel.

General Habiseh, poveljnik državnobrambnih čet v Weselu, mi je danes poslal naslednjo brzojavko:

— Mr. Foster, tajnik ameriške misije v Berlinu, je natančno preiskal de Mottove papirje. Prišel je do prepričanja, da je bil usmrčen mednarodni boljševik, ki je bil v tesni zvezi s francoskimi, angleškimi, nemškimi in ruskimi boljševiki.

Pri njem so našli veliko tozadevnih naslovov ter veliko pona-rejenih potnih listov, s katerimi je potoval.

Vse te listine so bile poslani v svrhu nadaljne preiskave zunan-juemu uradu v Berlinu.

Ustrelil ga je neki stražnik, v Muehlheimu, kjer je bil zaprt. Povod temu je dalo dejstvo, da je bežal De Mott po stopnicah bolnišnice, v kateri je bil interniran. Stražnik je dvakrat zaklical za njim, naj obstane, česar pa ni hotel storiti. Nato ga je ustrelil.

Tajnik Foster je uvedel na lice mesta strogo preiskavo. Ko je zaslišal stražnika, mu je rekel, da je bil upravičen streljati na be-gunca.

STAVKA JE ZLOMLJENA, — PRAVI LEE.

GLAVNI PREDSEDNIK BRATOVŠČINE SPREVEDNIKOV PRAVI, DA JE VELIKA STAVKA ZLOMLJENA. — POVRATEK NA DELO NA ZAPADU. — ŠTRAJKARJI SO BILI BAJE ŽRTVE SLABEGA VODSTVA. — UVEDENA BO PREISKAVA.

William G. Lee, veliki predsednik bratovščne železniških sprevednikov, je po telefonu sporočil iz Clevelanda v New York naslednje:

— Ta stavka je zlomljena. Vršla se je kot se završi vsaka mr-zlica. Par dni visoke temperature in hysterije in nato se vrne bolnik v normalno stanje.

Kjer se ljudje še dejanski niso vrnili na delo, so pričeli vsaj o-nahovati ter se ustavljati v blaznem teku, v katerega so jih spravi-li gotovi ljudje ter se pripravljajo na povratek na delo.

— Ravnokar sem govoril po telefonu s Chicagu. Razmere tam so za petdeset odstotkov normalne. V Milwaukee, kjer je bilo ustavi-ljeno obratovanje, se ljudje dejanski vračajo na delo. Tukaj v Cleve-landu, kjer so možje zastavkali, so zopet nazaj na delu, za celih sto odstotkov. Brzojavke iz vseh točk zapada in osrednjega zapada kažejo, da je postala ta pripravljenost za povratek na delo splošna.

— V nekaterih krajih se je dvignilo vprašanje discipliniranja mož, ki so zastavkali. V vsakem slučaju sem brzojavno sporočil ter tudi pisal, naj se ne vprizori nikake take akcije v sedanjem času. Rekel sem, da se ne sme pokazati nobene želje, kot v resnici tudi ne obstaja, da bi se disciplinirali člani, ki se vračajo na delo in ki počkajo iti postavi in redu svojo pot. Pokažejo naj, da so priprav-ljeni predložiti svoje pritožbe in zahteve na red in primeren na-čin novemu plačilnemu svetu.

— Kot se mi je sporočilo iz Washingtona, se bo ta svet sestal v sredo. Mi smo pripravjeni predložiti takoj svoj slučaj. Nočem napo-vedovati vnaprej, vendar pa ne pričakujem, dosti zavlačevanja, ka-lorhitro se bo svet sestal ter bo predložena naša zadeva.

— Če hočemo biti pravični napram ljudem, ki so zastavkali ali ki stavkajo še sedaj, moramo reči, da je bila pretežna večina njih žrtev slabega vodstva in ustrahovanja. Vsi so bili žrtve ljudi, ki so vrtali od znotraj. Oni hočejo storiti pravo stvar ter so jo že napra-vili s tem, da so se vrnili na delo.

— Ponavljam, da se onim ljudem, ki so uvideli svojo zmotu in ki so bili dosti pogumni, da se niso brigali za one, ki so jih ustraha-ovali ter se vrnili na delo, da verno služijo svojim delodajalcem, bratovščni, javnosti in samim sebi, ni treba ničesar bati glede disci-pliniranja.

— Kar se pa tiče mož, ki so vrtali od znotraj, katere bi bilo tre-ba kaznovati, ko bi postale razmere zopet normalne, se bo za njih slučaje že poskrbelo in sicer s polnim odobravanjem onih, katere so zavedli, jih ustrahovali ter jih izkoristili.

STAVKA MORNARJEV NA DANSEKEM.

Kodanj, Dansko, 13. aprila. — Stavka mornarjev se širi po celi deželi. Danska je popolnoma odre-zana od Amerike in Velike Bri-tanije.

EKSPLOZIJA.

Pariz, Francija, 13. aprila. — V Rothenstein, Vzhodna Prusija, je nastal v neki municijski to-varni eksplozija. Nad sto oseb je bilo mrtvih, veliko pa ranjenih.

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je priglasilo že tobiko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Pro-store smo zagotovili onim potnikom, od katerih smo do danes pre-jeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpoto-vati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVE-DERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki od-pluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUE-HANNA", naj se hitro priglasí, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON", naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja zjutraj, da bo mogoče vsem o pravem času preskrbeti potne liste in vse drugo, kar se potrebuje za potovanje.

Frank Sakser.

Slika nam kaže Johna Grunau-a, konduktorja neke milwauske že-leznice, katerega dolže, da je s svojo agitacijo povzročil sedanji že-lezničarski štrajk.

BOJ PROTI HOWATU DO BRIDKEGA KONGA

Governor Allen bo skušal odsta-viti šerifa, ki je pustil zaprtemu delavskemu voditelju govoriti.

Topeca, Kansas, 14. aprila. — Šerif Clinton Webb, Crawford o-kraja bo mogoče izgubil svojo službo, ker je dovolil Aleksandru Howatu, predsedniku Kansas United Mine Workers, ki se naha-ja v ječi radi omalovaževanja so-dišča, da je imel ščevalec nago-vor skozi okno ječe.

Na povelje gubernerja Allena je bila vložena pri najvišjem sodi-šču prošnja, naj se kaznuje šeri-fa radi njegovega koraka, predno bo vložena zahteva, naj se vrže iz službe.

— Mi bomo bacili tega šerifa iz urada — je rekel danes gover-ner. — Kršil je postavu s tem, da je dovolil Howatu govoriti, in Howat je kršil dve postavi s svojim govo-rom, namreč postavu glede indu-strijalnega sodišča ter uporniško postavu. Zasedlovali ga bomo pod eno ali obema postavama.

Howat je rekel, da se bo boril do konca in v tem mu bomo u-stregli. Država Kansas še ni pri-pravljena, da bi jo ronal Howat in to bo tudi izvedel. Jaz ne mi-slim, da bi bilo treba državi prev-zeti premogovnike, ker mislim, da se bodo premogarji vrnili na delo.

Governor Allen se je le hudo-mušno zasmeljal, ko so ga vprašali, kaj misli o označbi, s kate-ri

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je za-sedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo-goče zamude v izplačilu ne moro-mo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir	\$ 2.80
100 lir	\$ 5.30
300 lir	\$15.00
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$49.00

Denar nam poslati je najboljšje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Tvrđka Frank Sakser.

PREDSED. GARRANZA BO BAJE ODPSTOPI.

General Pablo Gonzales je izdal proklamacijo. — Osemsto vojakov bo prodiralo proti Sonori.

Washington, D. C., 14. aprila. Sodeč po privatnih brzojavkah, ki so dospеле sem, je izdal Pablo Gonzales, ki je bil nekoč eden najbolj priljubljenih generalov v mehiški armadi, važno prokla-macijo, v kateri zahteva, naj pred-sednik Carranza odstopi ter naj državno sodišče imenuje provizo-ričnega predsednika, ki bo v svo-jem uradu do prihodnjih pred-sedniških volitev.

General Gonzales je istocasno odstopil kot predsedniški kandi-dat ter pozval generala Obrego-na in Bonilasa, mehiškega posla-nika v Washingtonu, naj storita isto.

Agua Prieta, Sonora, 17. apr. Republika Sonora je prevzela nemški parnik "Vorwarts", ka-terega je bila pred kratkim za-plenila Carranzova vlada, ker je dovažal ustašeno orožje in munic-jo. Vlada Sonore ga je izpreme-nila v bojno križarko.

Nogales, Arizona, 14. aprila. — L. Casarandes je začelo prodi-rati proti Sonori osemsto Carran-zovih kavaleristov. Carranzove čete pod poveljstvom generala Carranzico so se spopadle s so-norskim vojaštvom, kateremu je poveljeval general Floriz. Izgube so bile na obeh straneh precej šnje.

Agua Prieta, Sonora, 14. apr. Sem so dospela poročila, da je vprizoril neki častnik Hillovega štaba atentat na predsednika Car-ranzo, ki se je pa izjalovil.

ULTIMATUM DE LA HUERTI.

Nogales, Sonora, 13. aprila. — General Dieguez je po naročilu predsednika Carranze poslal pred-sedniku republike Sonore de la Huerti ultimatum, v katerem je rečeno, da boč vladne čete takoj napadle Sonoro, če se ne povrne k narodni vladi.

Sonora še ni odgovorila na ul-timatum.

rc ga je počastil. (Rekel mu je, da je smrdljivec. Op. ur.) On ima baje poročila, da danes obra-tuje dvajset premogovnikov,

IRCI MOLJO ZA STRADAJOČE JETNIKE.

Cela Irska je molila za rešitev poli-tičnih jetnikov, ki so vprizorili stradalno stavko.

Dublin, Irska, 14. aprila. — Skoraj ves narod se je odzval po-zivu na splošno stavko v znaeme-nje protesta proti postopanju s stradajočimi jetniki v ječi. V Du-blinu samem je popolno izprtje, še bolj popolno kot je bilo na dan splošne stavke, ki je bila vprizo-rjena leta 1918.

Poročila kažejo, da je cela na-cionalistična Irska prenehala z delom.

Ni pa le nacionalistična Irska v političnem smislu, ki podpira to radikalno gibanje. Ena najbolj presenetljivih in impozantnih točk je bila demonstracija, ko so mož-je vseh strank in veroizpovedanj z izjemo Ulster kota Irske stali rame ob rame v protestu proti brutalnemu in tiranskemu postop-anju z ljudimi, ki niso bili delež-ni rednega sodnijskega postopa-nja.

Vsi poštni uradi so zaprli zgo-daj zjutraj svoja vrata, ko so vsi poštni uslužbenici zapustili delo, da se udeležijo velikih izpovedov po cestah, čeprav je padal nepre-stano dež.

Službo je vršil le centralni br-zojavni urad. Pošta ni dostavljala pismen in zaprta so vsa gledališča, plesne in godbene dvorane ter drugi zabavni prostori.

Vseposod so zaprte tudi osnov-ne ljudske šole ter pretežna veči-na privatnih šol. Hoteli so brez postrežbe in gostje v hotelih so narali skrbeti sami zase.

Konjske dirke v Puchtown so bile odgojene.

Vsa trgovina v raznih irskih mestih ter v vseh vaseh počiva in delo so pustili celo na poljih po obširnih ozemljih dežele.

Ceste, ki vodijo k ječi, v kate-ri so zaprti jetniki, so bile več-krat naatlačeno polne možkih in žen-skih, ki so čakali najnovejših po-ročil iz ječe. Ta poročila so ved-no slabša. Jetniki polagoma umi-rajajo.

Ljudska množica v bližini ječe je štela najmanj 20,000 ljudi.

Splošno pa se je narod zelo spo-dobno in mirno obnašal. Molili so rožni venec vsakih par ur ter pe-li litanije in ljudska množica je stala razglašava in dežju.

London, Anglija, 14. aprila. — V poslanski zbornici je prišlo na razgovor vprašanje oproščenja jetnikov, ki se nahajajo na stra-galni stavki v Dublinu. Niti stra-dalna stavka niti splošna stavka, ki je bila vprizorjena danes, da se doseže oproščenje jetnikov, ni mogla omajati vlade v njenem neizprosno stalšču.

Andrew Bonar Law je izjavil, da obstaja velika razlika v postop-anju z že obsojenimi in neobsoj-enimi jetniki. Rekel pa je, da vlada ne more iti preko tega.

— Nikake možnosti ni, da bi vlada izpremenila svoje stališče — je rekel. — Mi smo že preračunali stroške.

DAVEK NA SAMOE.

Pariz, Francija, 13. aprila. — Finančna komisija poslanske zbor-nice je sklenila naložiti deset od-stotni davek na dohodke vseh samcev brez ozira na spol. Ta na-pad na neporočene ženske je jav-nost ostro kritizirala kot nepura-vičen poskus, da se pospeši ženi-tev neporočenih žensk ter se na ta način vmečava v obstoječi dru-žabni red.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDA-DEŽAVAH.

GOMPERS POZIVA DELAVCE K MIRU.

PRAVI, DA POMENJA MRMRANJE DELAVCEV VELIKO NE-VARNOST. OBENEM JE POZVAL KAPITALISTE, NAJ NE POD-CENJUJEJO PRETEČE NEVARNOSTI. — KAPITALISTI SO SE SMEJALI V PEST, DOČI JE LJUDSTVO STRADALO.

Cleveland, Ohio, 14. parila. — Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor je imel tukaj zelo značilen govor, v katerem je povedal svoje mnenje o pretečem nemiru v industriji.

Rekel je, da se in nič storilo za zmanjšanje življenjskih stroškov in da so bile postavbe, ki so bile izdane proti izkoriščevanju, uporab-ljene proti navadnemu ljudstvu.

Par odstavkov iz njegovega govora se glasi: — Izdanih je bilo več postav za zaščito narodov. Vse te po-stave so bile postavljene proti narodu, dočim so se kapitalisti sme-jali v pest.

Ali je kaj čudnega, če so delavci nezadovoljni? Delavci so iz-vojevali vojno, pa so sedaj za trinideset procentov na slabšem kot so bili pred vojno. Ali je kaj čudnega, če mrmrajo?

Ni treba, da bi bil človek bog ve kak strokovnjak, da bi mogel presoditi sedanji položaj.

Nadalje ni nič čudnega, če naletimo na delavce, ki niso orga-nizirani. Izgubili so potrpežljivost in se ne brigajo za disciplino, ka-tere jim nalagajo delavske unije.

Vse delavce pozivam v njihovem lastnem interesu, naj se orga-nizirajo in naj se obvladajo. Edinole na ta način lahko rednim in pametnim potom stavijo svoje zahteve. Z divjim štrajkom ni mogo-če ničesar doseči.

Delodajalci, industrijalci in možje na odgovornih mestih naj pa končno že vendar izprevidijo, da je položaj napet ter naj ugo-de normalnim zahtevam delavcev. To mrmranje pomenja veliko nevar-nost. —

ZADNI RENNERJEVI USPEHI V ITALIJI.

Avstrijski kancler se je vrnil s še-stero važnimi koncesijami. — La-hi dajejo, česar sami nimajo.

Dunaj, Avstrija, 14. aprila. — Avstrijski državni kancler Ren-ner je povedal nekemu časnikar-gemu poročevalecu, kaj je dose-gel s svojim potovanjem v Rim. — Moje potovanje v Italijo se mi je popolnoma posrečilo — je re-kel dr. Renner. — S seboj sem prinesel šest jako važnih konce-sij.

1. Italija bo posodila Avstriji dva tisoč ton moke in pšenice. To množino bo vrnila, ko bo dobila obljubljeno pošiljatev iz Amerike.

2. Italija se strinja z avstrijskim načrtom glede odplačevanja dol-ga. —

3. Italija je dala Avstriji veli-ke koncesije glede razširjenja kredita.

4. Italija priznava Avstriji za-časno sodnijsko odnosnost.

5. Italija bo preskrbela Avstri-ji petdeset tisoč ton premoga.

6. Italija bo razvila vse trgovs-ke možnosti Trsta, kar bo veli-ke važnosti za obe deželi.

SMRT AVIJATIKOV.

Karachi, Angleška Indija, 14. aprila. — Kapitan Gordesco in poročnik Grassi, dva laška avija-tika, ki sta se nahajala na poletu iz Rima v Tokio, sta se smrtno ponesrečila pri Buširi, pa vzhodni obali Perzijskega zaliva.

Polet bo moral dovršiti torej edinole D'Annunzio, če se mu bo posrečilo priti z zdravo kožo z Reke.

SOCIJALISTE SO BAJE IZKLJUČILI PIJANCI

Težka obdolžitev senatorja Thom-sona. — Kampanjo proti socija-listom so podpirali kapitalisti.

Albany, N. Y., 13. aprila. — Senator George F. Thomson je prišel na dan z izvanredno zani-mivimi razkritji, glede izključi-tve peterih socijalističnih poslau-cev iz neworske zakonodaje.

Rekel je, da so oni, ki so jih iz-ključili, slavili prejšnji večer praveate orgije. Posebni agenti newyorških kapitalistov so jih preskrbeli s pijačo. Pili so celo noč ter so naslednjega dne v zelo dvomljivem telesnem in duševnem stanju izrekli razsodbo.

Senator Friderick M. Daven-port, republikanec iz Utice je re-kel, da je bila izključitev socija-listov največji zločin, kar se jih more napraviti prostemu narodu.

KOMUNIST OBDOJEN NA SMRT.

Budimpešta, Ogrsko, 13. apr. — Sodišče je obsodilo boljševika Mauthnerja in njegove tri tova-riše na smrt. Regent Horthy je izpremenil smrtno kazen v do-smrtno ječo.

LADJA V NEVARNOSTI.

Queenstown, Anglija, 13. apr. Francoska križarka "Somme" je v Jadranu naselna na pečine ter se nahaja v jako nevarnem sta-nju. Dve angleški in dve franco-ski vojni ladji sta ji odpluli na pomoč.

Premislište dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakot-ni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za-preke starim izkušnim in premožnim tvežkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se zadnji čas primeroma sedanjim raz-meram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	\$2.70	1,000 kron	\$ 8.00
400 kron	\$3.60	5,000 kron	\$40.00
500 kron	\$4.50	10,000 kron	\$78.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. Denar nam poslati je najboljšje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRĐKA FRANK SAKSER, Ystanočljica leta 1893.

“GLAS NARODA”

Publication information for 'GLAS NARODA' including address, subscription rates, and contact details for the publisher.

Zanimiva izjava italijanskega poslanca Peter Zgaga

“Edinost” prinaša razgovor svojega dopisnika v Florenci z znanim poslancem Gaetanom Salvemini, čigar nazori glede jadranskega vprašanja se strinjajo z onimi poslanca Bissolatija. Poslanec Salvemini je med drugim rekel:

— Že ob izbruhu vojne sem naglašal, da bi Italija izvršila čin ne samo mednarodne pravičnosti, ampak tudi pametnega narodnega egoizma, če bi izvajala politiko za prijateljski sporazum z južnimi Slovenci. Tej politiki nasprotujejo prepričani med Italijani in Slovenci na narodno mešanem ozemlju vzhodne obale Jadrana. Med tem, ko italijanski in jugoslovanski nacionalisti zahtevajo vsak zase vsa ona ozemlja, sem s svoje strani vedno poudarjal, da mora stati nujna potreba italijansko-jugoslovanskega sporazuma nad željo posesti kakoga kilometra več ali manj; da se vprašanje vzhodne obale Jadrana ne more rešiti z jasno zarezo med Italijani in Slovenci, ampak, da ga je treba urediti s kompromisom, ki naj spojujete življenjske potrebe obeh narodov. In ker morajo po tem teritorialnem kompromisu ostati italijanske manjšine v slovenskem ozemlju, morate vladi Italije in Jugoslavije zagotoviti manjšinam svobodo narodne kulture in pravno enakost, da se izognete iredentizmu in omogočate trajne prijateljske odnose med obema državama.

Glede londonskega pakta je izjavil Salvemini: “Vedno sem kritičiral londonski pakt, ker je krivičen do Jugoslovani in škodljiv za Italijo samo. Smatram pa januarski kompromis (Lloyd George-Nitti) kot sprejemljiv za obe stranki. Seveda kompromis ni popoln. Mogoč in moral se bo izboljšati, kakor hitro se bodo utrčili zapni odnosi med Jugoslovani in nami. Toda ob sedanjem stanju stvari sem prepričan, da so v vrsti Jugoslovani, da dokažejo dobro voljo s tem, da sprejmejo pariški kompromis, potem, ko je italijanska vlada dokazala, svojo dobro voljo z izjavo, da se je odrekla londonskemu odgovoru. Enakim misli je tudi Leonida Bissolati.”

Na vprašanje, ali misli, da bo Italija izvedla londonski dogovor, če ne pride do italijansko-jugoslovanskega sporazuma, tudi proti volji Amerike, je poslanec Salvemini odgovoril:

“Tega ne vem. So stvari, ki se tičejo diplomatov. Moje mnenje je, da bi moral Italija, če bi sporazum postal nemogoč, anektirati brez ovinkov s popolno sugestijo vsa ozemlja, ki ji jih priznava pariški kompromis, poleg tega zasesti Reko z izključitvijo D’Annunzija, vso primerno črto Julije Benečije, Zader in jadranske otoke — vse dotlej, dokler bi Jugoslavija ne sprejela pariškega kompromisa, in sicer z onim pravičnim stanjem, ki ga določa kompromis v tem ozemlju, in zapustiti — razum Zadra — vso kontinentalno Dalmacijo, ki jo pariški kompromis priznava s polno suverenostjo Jugoslaviji. Ko bi Jugoslavija sprejela kompromis, bi morala biti Italija z najboljšo voljo in z najboljšimi nameni na razpolago za kakršnokoli pogajanja, katera bi mogla dovesti do izboljšanja v vzajemnem interesu. Žalibog, rimski dogovor ni uničil londonskega, tudi virtualno ne. Na rimskem kongresu je bil londonski dogovor čisto enostavno postavljen na stran, in to po volji ne samo Italijanov, ampak tudi Jugoslovani. Naša skupina je protestirala proti tej dvoumnosti, zaželjeni od italijanskih in jugoslovanskih nacionalistov. Toda ostali smo sami s pozivom na javnost in dobro voljo do obeh strani. Na kongresu v Rimu, aprila 1918, so se italijanski in jugoslovanski nacionalisti sporazuneli ne za končno rešitev prepira, pač pa za njegovo odložitev na dan zmage. Rimski kongres je bil “journées des dupes” (dan prevar). Trditve, da Italija ni nadaljevala političnega razpisa do bitke pri Vittorio Veneto. Trka je bila obveznost in držala sta jo. Če je bil rimski dogovor po bitki pri Vittorio Veneto opuščen, sta to opustitve hoteli obe stranki. Rimski dogovor je bil dogovor premirja, ne miru. — To je resnica!”

Na vprašanje, kakšna bo morala biti politika Italije do onega dela jugoslovanskega naroda, ki bi prišel pod italijansko oblast, je odgovoril Salvemini: “Politika svobode in pravice. Popolna svoboda pred vsem za šole, absolutna pravica v zagotovitvi pravice enakopravnosti med Slovenci in Italijani. Zmote se bodo gotovo dogajale. Toda gotov sem, da se bo polagoma uredilo vse. Italijanski narod ima globok čut pravičnosti in svobode. Ko bodo pomote, ki jih je zagrešila vojaška vlada v preteklem letu, znane, to je, ko cenzura ne bo več zabranjevala, da bi se govorilo o njih, bodo izzvale ogorčenje in proteste. In spomin na zlo teh prvih mesecev nam bo služil v pouk za bodočnost.”

Dopisi

Grand Haven, Mich.

Vedno naraščajoča draginja bo v bližnji prihodnosti privedla k varčevanju z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

Ker se ravno iz tukajšnje naselbine, katera ni tako mala, tudi ne po številu Slovencev, le malo, kdo oglasi, opišem jaz nekoliko tukajšnje razmere.

Omeniti moram, da tukajšnji farmerji v finančnem oziru dobro napredujejo. Pred petimi leti mojnega prihoda v to naselbino smo imeli zlasti slaba pota, sedaj imamo mnogo krasne konkretne ceste; pred petimi leti so se tukajšnji farmerji vozili s slabimi, izrabljenimi konji, sedaj ima skoro vsak svoj avtomobil; pa tudi v drugem se vidi napredek.

Mogoče kdo vpraša: odkod ta napredek? Odgovor na to je, dobre cene za farmerske pridelke, nadalje dobri trgi in slednjič dobre delavske razmere v tukajšnjem bližnjem mestu Grand Haven, kjer si marsikateri farmer čez zimo prisluži precej denarja.

Rojak, kateri se zanima za tukajšnje naselbino, bi gotov rad vedel, kaj tu najbolj uspeva. Priznati moram, da vse, kar se vseje. Tukajšnje podnebje je povsem različno onemu v naši slovenski domovini na Dolenjskem.

Manjši farmerji se ponajveč ukvarjajo z raznovrstnimi jagodami, za katere dobe 400—500 dolarjev z akra. Tudi se tu pridružuje precejšnja množica Kumar; za te se dobi 200—300 dolarjev z akra. Večji farmerji sejejo razna žita, s čimur je manj dela.

Farmerji ponajveč pošiljajo svoje pridelke z malimi stroški v bližnja večja mesta kot Chicago in Milwaukee.

To so glavni podatki iz tukajšnje farmerske naselbine. Kdor si želi podrobnosti, mu drage volje sporočim. Opozorjam le še rojake, kateri si žele kupiti v tem ali drugem kraju farma, naj si jo vsak sam dobro ogleda. Zato naj bi se slovenski farmerji bolj pogosto oglašali z dopisi, kar bi bilo marsikomu v korist.

K

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

Glavni Uradniki.
 Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minnesota.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
 Blagajnik neplaćanih smrtnih: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravniki.
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadorniki.
 JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
 ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Bl Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minnesota.
 JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.
 JOHN PLAUTZ Jr., 432-7th Ave., Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
 MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Zdravevalni Odbor.
 RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
 FRANK ŠKRABEC, 4864 Washington St., Denver, Colo.
 GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikačo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljate naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na prednednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spravevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvic. V blagajni ima okrog \$300.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, od škodnin, in posmrtnin je izplačala že nad polmilion dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (le) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah Tama, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

Ases. št. 261. April 1st 1920.

POROČILO UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC KATERIH POSMRTNINE SO BILE NAKAZANE TEKOM MESECA MARCHA 1920.

Umrl brat, John Sunich, cert. št. 874, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrl dne 11. februarja 1920. Vzrok smrti: influenca in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 31. avgusta 1902.

Umrl brat, Louis Anzur, cert. št. 16738, član društva sv. Jožefa, št. 21, Denver, Colo. Umrl dne 29. januarja 1920. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 13. maja 1913.

Umrl brat, John Rohib, cert. št. 19736, član društva sv. Stefana, št. 26, Pittsburg, Penna. Umrl dne 16. februarja 1920. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$250.00. Pristopil k Jednoti dne 24. junija 1918.

Umrl brat, Louis Sikovšek, cert. št. 309, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. Umrl dne 8. februarja 1920. Vzrok smrti: naduha. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 30. julija 1905.

Umrl brat, Ludvik Perhavec, cert. št. 6518, član društva sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, Ohio. Umrl dne 10. februarja 1920. Vzrok smrti: influenca — jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 17. februarja 1907.

Umrl brat, Frank Musec, cert. št. 11437, član društva sv. Janeza Krstnika, št. 82, Sheboygan, Wis. Umrl dne 16. februarja 1920. Vzrok smrti: influenca in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 21. marca 1909.

Umrla sestra, Anna Logar, cert. št. 11875, članica društva sv. Antona, št. 108, Youngstown, Ohio. Umrla dne 28. januarja 1920. Vzrok smrti: jetika. Zavarovana je bila za \$500. Pristopila k Jednoti dne 17. maja 1909.

Umrl brat, Matija Penič, cert. št. 19571, član društva sv. Jožefa, št. 126, New Derry, Penna. Umrl dne 14. februarja 1920. Vzrok smrti: influenca in pljučnica. Zavarovan je bil za \$250. Pristopil k Jednoti dne 2. aprila 1918.

Umrl brat, John Ueman, cert. št. 19391, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrl dne 3. marca 1920. Vzrok smrti: influenca in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 21. januarja 1918.

Umrl brat, Gregor Mervich, cert. št. 846, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrl dne 17. februarja 1920. Vzrok smrti: naduha in jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 18. novembra 1903.

Umrl brat, Matija Turk, cert. št. 5455, član društva sv. Jožefa, št. 45, Indianapolis, Ind. Umrl dne 12. marca 1920. Vzrok smrti: zaprtje vode. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 10. maja 1906.

Umrl brat, Frank Perko, cert. št. 3256, član društva sv. Alojzija, št. 36, Conemaugh, Pa. Umrl dne 5. februarja 1920. Vzrok smrti: pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 5. februarja 1905.

Tekom meseca marca se je izplačalo kakor sledi:
 Za posmrtnine članov in članic \$13.000.00
 Za bolniško podporo, operacije, odškodnine in odpravnine \$ 7.592.49
 Skupaj \$20.592.49

Z bratskim pozdravom, Joseph Fishler, gl. tajnik.

NAZNANILO

Cleveland, Ohio.
 Vsem članom društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. se naznanja, da se v polnem številu vdeležite seje, katera se vrši v navadnih prostorih, ker imamo več važnih stvari na dnevnem redu, da se rožijo članstvu v zadovoljnost. Zato se ves prosim, da se vdeležite v polnem številu, da ne bomo potem kakega nepotrebnega prekanja. Prosim bi vas tudi, bratje, da se bolj pogosto vdeležujete seji, ker to leto je konveno leto in se nam je treba dobro pripraviti, da bomo storili našo bratsko dolžnost. Konvencijo, katera se bo vršila to leto, čaka velika naloga, da se pa naloga reši v prid članstvu in Jednoti, je odvisno od nas članov in članic. Zatorej se moramo že sedaj pripravljati, da bomo našo Jednoto pripravili do najboljšega napredka in na stališče, katero bo odgovarjalo državnim zakonom. Zatorej, bratje, vsi na sejo dne 18. aprila!
 Vas bratsko pozdravlja Frank Zorič, tajnik.

Priporočila in nasveti za prihodnjo konvencijo JSKJ.

Ker je razprava po br. Joseph Pishlerju za to že odprta, hočem se podati nekoliko nasvetov članom govori že nekaj let in vsa ta leta se lahko smatra, da so bila na ka ter drži svoje misli sam zase, takemu je težko ustreči, ako bi mu tudi hotel kdo pomagati iz zadrege. Čolnar, predno se vsede v čoln, dobro prejšče in pregleda, če je vse v redu, da ni kaj pokvarjenega in če ima vesla pri sebi. Tako je treba tudi nam dobro premisliti, predno izrečemo besedo.

Vesah premišlujem, kako se nekateri člani drugih organizacij zanimajo za organizacijo s tem, da dajejo članstvu nasvete zgodaj pred konvencijo. JSKJ. ima precejšnjo število članov, ako pa hočemo, da pridemo vsi na vrsto, je treba, da se za časa oglasimo, da bo mogoče priobčiti vse nasvete v glasilu, ne pa čakati zadnjega trenutka. Nikdo naj ne ovzre ali kritizira, češ, ta ali oni nasvet ni dober, ker bi potem ne hoteli člani izraziti svojega mnenja. Čim več se nas oglašim, tem boljše bo. Gotovo ne bodo vsi nasveti dobri, da bi jih mogli odobriti delegati na konvenciji, vzeli pa bodo v pretes najboljše nasvete in čim več bo takih, tem lažje bo delo delegatov.

Priporočam delegatom, da napravijo pravila, da bodo kolikor najbolj odgovarjala vsem, da ne bo potem takoj po zborovanju treba splošnega glasovanja. Ako hočemo gledati na korist vseh, moramo pomisliti, da glasovnice tudi stanajo velike svote, prvič tisk, drugič jih je treba razpustiti na vse štiri vetrove. Ako bi izvirale kot studenček izpod hriba, ali pa že bi rastle na drevesih, bi bilo dobro.

Delegatje prihodnje konvencije naj dalje ukrenajo, da bosta pri krajevnih društvih tajnik in blagajnik pod poročstvom, da ne bo zanogelo biti nobeno društvo oškodovano. Kakor je razvidno, so zdaj pod poročstvom društveni uradniki le, da ne morejo oškodovati Jednote, za društva se pa ne gleda.

Čenjenim bratom priporočam, da naj dobro premislijo pri volitvah delegatov. Slišal sem že govoriti o volitvi delegata: "Ta je najboljši, ki zna govoriti kakor kak mešetar." Drugi je rekel: "Ta bo najboljši, ker je lepe postave in lepe rasti." Po mojem mnenju naj se ne gleda na to, ali je delegat velik ali majhen, naj ima zakrpane hlače ali pa nove iz najfinjšega blaga, naj ima zobe bele ali črne, ker ni vse zlato, kar se svetli. Volite delegate po vašem mnenju, da boste prepričani, da bo zastopal in izvršil vašo nalogo, ki mu jo boste naložili, da bo v prid in korist bratstva.

Na prihodnji konvenciji bo treba razvozljati voz, ki se tiče združenja, da bo članstvo na jasnem, ali se bomo združili v eno celoto, v eno armado, eno trdnjavo, ali pa bomo korakali svojo pot naprej.

Priporočal bi, da naj članstvo zbira vse nasvete ter naj dobre vpošteva. Mnogo se bo slišalo nasvetov, tikačjih se uprave, podpore, razredov zavarovalnih, združitve itd. Vsi ljudje še niso bili ene misli nikoli in tudi nikoli ne bodo, radi tega bodo nasveti različni, a pisarji pa gotovo v prepričanju, da so organizaciji in članstvu v korist. S tem nasvetom podam tudi jaz članstvu svoje nazore v presoji in vpošteva naj se, kar je vpoštevanja vredno.

Prva in glavna točka kot vidim je: združitev. O združitvi je bilo že toliko govorjenja in pisanja, da se ne izplača ponavljati stare stvari, pač pa delovati in spraviti zadevo v red. Ako se mislimo združiti in ako je združitev sploh mogoča, ker eni trdijo, da ni, naj se združimo čim prej, v nasprotju s tem slučaja pa vso misel na združenje naj se opusti. O združitvi se podati nekoliko nasvetov članom govori že nekaj let in vsa ta leta se lahko smatra, da so bila na škodo JSKJ., ker prirastka ni bilo nikakega. Seveda, ako je ravno združitve tega kriva, se ne dá doznati, gotovo pa je, da ravno one organizacije najbolj napredujejo, koje se v to niso nič mešale, in pa tiste, katere so se, a jim je pri vsem to deveta briga. Zato pa ako se ne more priti do združitve nikakor, ali pa vsaj v kratkem času ne, je dolžnost konvencije preskrbeti dobra pravila, potom katerih je napredek zagotovljen, in temu oziru posvetiti največjo pozornost.

Zarota je tičala za morilnim škandalom.

ŠTEFAN FRIEDRICH, PREJŠNJI MADŽARSKI VOJNI MINISTER, OBDOLEZEN UMORA GROFA TISZE. — ENA MADŽARSKA STRANKA JE PODPIRALA ASPIRACIJE PREJŠNJEGA KRALJA KAROLA, DRUGA PA ONE NADVOJVODE JOŽEFA.

Piše Eugene S. Bagger.

V kratkem sporočilu iz Budimpešte se je glasilo, da je bil Stefan Friedrich, vojni minister v Huszarjevem kabinetu ter voditelj krišćansko-narodne stranke in sieer radi sokrivde pri umoru grofa Tisze, ogr. ministrskega predsednika ter enega izmed vodilnih politikov in diplomatov v centralni Evropi.

Za one, ki so zasledovali karijerno pustolova Friedricha, ki si je priboril svojo pot iz obkrunosti na stališče dejanskega diktatorja svoje dežele, ne bo prišla vest o njegovem padcu kot presenečenje. Friedrich predstavlja namreč najčistejši tip majhnega pustolovca, katerega je vrgla usoda v veliko večjo okolico kot je oz sam in kojeja edini kapital je njegova velika volja do moči v družbi z moralčno zaspornostjo o rih krog njega. On je bil eden izmed ljudi, ki se drže principa, da namen posvečuje sredstva.

Predno je bil Friedrich stavljen pod obtožbo, se je vršila veličanska kampanja proti njemu in in sieer od različnih strani. Boj proti njemu so vodili socialisti in Karolyjevi pribežniki na Dunaju ter na skriven način njegovi lastni tovariši, med njim: ministrski predsednik Huszar, ki je bil ljubosumen na izvanredno priljubljenost Friedricha ter ga skušal spraviti iz javnega življenja.

Dasiravno so dokazi za njegovo krivdo zelo tehtni in številni, bi se tak odločen in ustrašen bojevnik izmuzal iz zanjke, katero so mu nastavili njegovi nasprotniki, če bi ne nastopila neka ženska. Ta ženska je grofica Almassy, članica najvoje madžarske aristokracije ter sorodnica umorjenega grofa Tisze. Nahajala se je v palači Tisze onega usodnega popoldneva 31. oktobra 1918, ko je skupina razjarjenih revolucionarnih vojakov vdrila v palačo. Ko je skušala braniti grofa s svojimi lastnimi telesom, je dobila tri rane. Tisza sam je bil zadet od cele toče krogelj ter je umrl na mestu. Bila je ista grofica Almassy, ki si je nadela nalogo zasledovati Fridericha kazenskim putem kot povzročitelja tega umora. Dokazi njegove krivde so vsebovani v memorandumu, katerega je grofica predložila vladi.

Da pa razumemo vse posameznosti Friedrichovega sručaja, ki predstavlja brez dvoma najgrši politični škandal poleg onega Borla paše, je treba tudi nekoliko orisati sedanjo proti-revolucionarno Ogrsko. Od časa poloma komunističnega režima Bela Kuna naprej se nahaja Madžarska v rokah belega terorja brezprimerne okrutosti, katerega vodi tolpa junekskih politikov ter rojalističnih častnikov stare avstro-ogrške armade in koje cilj je ustanovljenje habsburške monarhije ter vojna osveta proti zmagovalnim sosedom Madžarske.

Metode, s pomočjo katerih se zasleduje ta dvojni cilj, obstajajo iz umorov v masah, plenjenja in mučenja ter se čeni, da so do preteklega decembra takovane lele čet, katerim poveljujejo večinoma mladi aristokrati pobesile, postrelile, preteple ter drugače mučile do smrti več kot šest tisoč oseb, kojih zločin je obstajal v tem, da so pripadale židovskemu rodu ali da so nasprotovale fevdalno-monarhistični restavraciji.

bra. Proti Rumuncem se je delal zelo ponižnega, dočim je prebivalstvom grmel proti "barbarskim vionilecem". Bil je celo tako nesramen, da je dožljal po odhodu Rumuncem organizirane oclavee, da so poslovali kot vodniki rumunskih čet. Resnično razmerje med Friedrichom in Rumunci je najlažje presoditi iz dejstva, da je bil strmoglavljen v trenutku, ko so Rumunci odšli.

Od prvega pričetka je obstajal upliv Friedricha na drhal v Budimpešti iz demagoštva najpogostejše vrste. Anti-semitizem, povratek kralja, osveta nad zavezničiki, — to je predstavljalo glavno vsebino njegovega poslanstva. Kako bo izpadel proces proti temu demagogu Friedrichu, je težko ugibati, a na temelju dokazov, katere je predložila grofica Almassy, je skoro gotova stvar, da je on započel umor grofa Tisze.

KAKO GRE NEMCEM V ITALIJI?

Rim prvo nemško mesto. Na vseh oglih slišati govoriti nemško in malo manjka, da se ti priprosto ljudstvo odkriva če zineš kako nemško besedo. Kakor čudovite prikazni jih ogledujejo ponosni Rimljani ter se jim klanjajo ne samo v trgovinah in hotelih, marveč tudi v uradih in posvodom kamor se prikažejo. To je znak nazadovanja laške zavesti in pripoznanja, da je tujeje proti kateremu so pred dvema leti nastopali se z večjo brutalnostjo, premagal vse italijansko samozavest, Nemei, ki so v nasprotju z našimi vojniki in njih deželi ropali in morili kakor najhujši barbari, vživajo danes v Italiji največje spoštovanje. Kar prilaha iz Nemčije, pa naj bo še tako malovredno, se zli že vsled svojega izvora Italijanom nekaj posebnega. Nemške knjige, nemški listi, nemška pesna, nemški svirniki, sploh vse kar more Nemčija danes izvažati, zavzema na italijanskem trgu prvo mesto ter se plačuje za dvojno ceno, dočim se zameta francosko, angleško in ameriško blago kot manj vredno. Do svoje lastne industrije Italijani sploh nimajo spoštovanja. Tako je vojna napravila Nemcem v Italiji največje reklamo in v Italiji sta se našla v bratskem objemu naša največizposnejša sovražnika Nemec in Italijan.

Dr. Jožef Goričar: — Kako je Avstrija intrigirala.

Naš rojak dr. Jožef Goričar je na podlagi svojih obširnih izkušenj in temeljitega znanja izdal delo, ki je zadržilo vso ameriško javnost ter zbudilo zanimanje vsepovsod, posebno pa pri zavezniških diplomatih. Rokopis te knjige je bil tekom vojne dragocena informacija ameriškim vladnim krogom, in celo predsednik Wilson je črpal iz nje podatke predno je nastopil na mirovni konferenci kot zagovornik malih narodov, posebno pa našega jugoslovanskega naroda.

Vsi neworski dnevniki, največji na svetu, so bili polni hvale o tem delu. Vse se strinjajo v mnenju, da je to ena najboljših in najtemeljitejših vojnih knjig zadnjega časa.

Dr. Goričar je preveč skromen, da bi hrepenel po hvali in priznanju. V največje zadovoljstvo in zadoščenje mu je, da je mogel kolikaj pripomesti k boljši usodi in boljši bodočnosti našega naroda. Sveta dolžnost vsakega rojaka je, da si to knjigo nabavi ter po ponosno pokaže tujerodcem, Amerikancem, češ, mož, ki jo je spisal, je naše gore list, in njegove informacije so igrale važno nalogo v svetovni borbi.

Večni ogenj.

Gospa (kuharka, ki je prišla ravnokar z dežele): — No, kaj mislite, o našem ognjišču na plin? Kuharica: — Rečem vam, da je neravnost čudovito. Ogenj na ognjišču ni pogorel že celi teden, odkar sem prišla sem.

Dva voditelja v taborišču belih

"Times" o jadranskem vprašanju.

Londonski "Times" je pričel na uvodnem mestu tale članek: Kočljivo vprašanje o Jadranu in razdelitvi pristanišč, obal in otokov vzdolž vzhodne obali med Italijo in Jugoslavijo, je že približno dve leti vzbujalo pozornost diplomatov štirih držav.

To vprašanje je komplicirano radi etnografske raztresenosti Italjanov na eni strani, na drugi strani pa radi odnošajev med pravoslavni Srbi in katoliškimi Hrvati in Slovenci, ki so se združili v svrhu ustanovitve troedinega kraljevstva. Ono je komplicirano vsprico dejstva, da je večina obrežne dolžine vsled raztresenosti iz zaledja nepristopna za trgovske namene. To je geografski faktor, ki jako resno vpliva na gospodarsko veljavo jugoslovanskih pristanišč, kakor so Šibenik, Split, Dubrovnik, da, celo Kotorska luka. Ta problem je tem bolj težaven vsled zgodovinskega dejstva, da je bila Venecija večstoletna gospodarica Dalmacije.

Končno pa je to vprašanje zapleteno tudi zategadelj ker so Velika Britanija, Francija in Rusija podpisale dne 26. aprila 1915 londonsko pogodbo, na temelju katere gotovi kraji in številni otoki na vzhodni Adriji pripadajo Italiji in to samo iz stratežinskih oziranj in v svrhu da jo vsosobijo braniti svojo svojo izvanredno nezavarovano (zapadno) jadransko obal proti eventualnim napadom s strani Avstro-Ogrske. Dasi je avstro-ogrsko monarhija razpadla, vendar je ta pogodba veljavna in postane le takrat brezpredmetna, ako se odreče Italija prostovoljno dobrotam, izhajajočim iz njene izvršitve.

8. januarja 1920 je "Times" obelodanil kratek obris raznih poizkusov, storjenih v svrhu, da se med Italijo in Jugoslavijo dožene od takega medsebojnega sporazuma, kateri bi omogočil udeležnim strankam londonske pogodbe izročiti ta dokument v vrsto onih diplomatskih prikazov, ki so brez neinkujočih nasledkov propadli pozabljenosti. Zatorej ne bo potrebno drugega kakor ponoviti fakte dvojice izhodov, pred katerimi se baš zdaj vlada v Beogradu nahaja.

Londonska pogodba.

Londonska pogodba (katere geografske določbe predstavlja poleg priobčeni zemljevid) priznava Italiji Trst, Istro, velik del dalmatinske glavne dežele in otoke Cherso, Lussin, Pago, Grossa in sosodnje otočice Lissa, Lesina, Curzola, Lagosta, Meleda in Pelagosa. Reka po teh določbah ne spada pod italjansko območje.

Pomnjeni sporazum 14. januarja 1920, katerega naj bi Jugoslovani sprejeli, predlaga malo samoupravno (avtonomno) Reko, in samoupravni Zader, vsvarja pa v zapadni Istri in Voloski corridor (izhod) ali zemljišče Reke do Italije. Jugoslavija dobi Sušak, pristanišče in železnice naj bi bile izročene upravi "Zvezi narodov" (League Nations), katera bi tudi varovala in vzdržala avtonomno stališče Reke in Zadera. Nobeden del dalmatinske obali naj bi se ne vojaško oslabil (razorožil, "demilitarized"), vsi otoki v Adriji pa naj bi izgubili svojo vojaško ali trdnjavo vrednost. Italiji pa pridejo v last Lussin, Lissa in Pelagosa.

Januarska ponudba sporazuma je tako urejena, da daje polno veljavo gotovim italjanskim trditvam, kojim Jugoslovani ne pripisujejo nobene verodostojnosti. Posebno zanimajo oni trditve, da je Reka "Città italiana-sima", to tem manj, ker od 25.000, kateri se navajajo kot italjansko prebivalstvo mesta, velik deli nosi imena, ki so očitno hrvatskega izvira. Župan — "Italjan" — sam je brat hrvatskega voditelja jugoslovanske stranke. Lokalno prevladanje italjanskega jezika pa se more, pripisovati zatiranju razsule madžarske vlade hrvatskega življa v pokrajini, katero madžarizirati bi bilo popolnoma zaman.

"Potvorjenje ljudskega štetja".

Jugoslovani vzdržujejo dalje trditve, da je italjanska večina na Reki, katera se je začela javiti od leta 1910, naravnost le sad potvorjenja številk pri ljudskem štetju v prid strank, sovražnim hrvatskim interesom. V slučaju mesta Zader, kjer se ne zanika večina Italjanov, Jugoslovani trdijo, da je restavirana skoro izključno iz uradnikov in njih družin, katerih je mnogo, ki so potome italjansko govorečih avstrijskih uradnikov, izseljenikov iz Lombardije leta 1859, in iz Venecije leta 1866, ko so te provincije bile vzete Habsburžom. Tem uradniškim beguncem so se preskrbele službe v Dalmaciji in Istri in njih zastopniki so se zbrali v Zadru kot upravnemu središču avstrijskega kraljevstva Dalmacije.

Jugoslovani trdijo, da če bi bil Zader odločen, od Dalmacije, bi se moglo to uradniško prebivalstvo preseliti kam drugam v svrhc pridobitve zasluzka. Ako bi se to zgodilo, bi italjanska večina prebivalstva v Zadru prenehala. Dalje se oni pritožujejo glede krivice priznanja italjanske večine v mestu Zader zli na Reki, ker s tem se vsiljuje politično predenstvo mestne manjšine nad okolišansko prebivalstvo, katero je v ogroženi množini slovensko. Oni se dalje protivijo temu, da bi ekstenza teh mestih večin bila zadosten vzrok izključenja njih mest iz Jugoslavije, ker so železnice, pristaniška in javna postopja, ki se nahajajo v njih, bila plačana, od prebivalcev, živčih na velikih notranjih pokrajinah, ki se zdaj deli troedinega kraljevstva.

Jugoslovani se sklicujejo, da je vsej prej kot pravično, če se 12 milijonov Jugoslovanom odzame njih edino zmolen in prikladen dohod k jadranskem morju na vzhodni strani, samo za to, da se zadovolji politična stran-

ka v Italiji, ki podpira zahteve nedavno stvorjene množine na Reki, obstoječe deloma iz italjanskih priseljencev, najbolj pa iz oseb hrvatskega izvira, ki slučajno govorijo italjansko, in to vsled temu jeziku godnih šolskih odnošajev, katere je madžarska vlada zadnjih 20 let uvedla.

Otoki.

Obravnavajoč predlagano pridelitev otokov Lussin, Lissa in Pelagosa k Italiji, Jugoslovani naglašajo, da oziraj se na skoro izključno slovensko narodno pripadnost prebivalcev teh otokov, se njih aneksija ne more upirati na etnografske razloge. Dalje, ker gre do vsi proizvodni ribštva in kmetijstva, pridobljeni na teh otokih, v dalmatinska pristanišča, bi to tudi v gospodarskem oziru krivično bilo in ker bi leti otoki v vojaškem oziru mogli vsako veljavo izgubiti (njih utrdbe razrušene biti), bi oni tudi v stratežinskem oziru Italiji brez koristi bili. Glasom londonske pogodbe bi bilo okoli 800.000 Jugoslovancev iz troedinega kraljevstva izločenih. — Wilsonova črta jih izloči samo 400 tisoč. Ponedemni sporazum meseca januarja pa bi bil precejšnje večje število podvrzel italjanskemu kraljevstvu.

Da se doseže brzkomogoče mir in ugodnosti, zvezane s prijateljstvom in ugodnosti, so Jugoslovani pripravljani sprejeti Wilsonovo črto ter pretrpeti izgubo 400.000 svojih narodnih bratov. Oni bi imeli v svojih rokah Reko ter bi nemudoma lahko začeli z razvojem trgovskih odnošajev v svoji deželi. Sporazumska črta je zanje ravno tako nesprejemljiva, kakor črna, označena v londonski pogodbi. Prva udušuje njih prosto trgovsko razlaganje na Reki ter vstvarje nesmiselno in nevarno mejno razmerje, katero jih oopa velik del čisto slovenskega ozemlja. Drugo pa sploh smatrajo za nemogočo.

Dosedaj nepoznani fosili. Prva pomoč pri industrijalnih nezgodah.

V Zapadni Indiji so našli fosile, to je kostne ostanke, živali, katerih dosedaj znanost še ni poznala. Sledovi izgubljenega kontinenta.

Kapitan H. E. Anthony, pomožni kurator Ameriškega muzeja za naravoslovje, se je ravnokar vrnil s štirimesečnega raziskovalnega potovanja po Zapadni Indiji. Naravoslovci so se vedno bolj pečali za problem, kako je prišlo življenje na te otoke kot za živalsko življenje na teh otokih samo in sedaj se je kapitan Anthony vrnil z obsežnim materijalom v tem oziru.

Glede različnih teorij, katere se je spravilo na dan glede nastopa življenja na teh otokih, je rekel kapitan Anthony:

— Izprva se je domnevalo, da so otoki, ki leže izven meja stikov s kontinentom, oceanskega izvora in da so nastali vsled delovanja koral ali ognjenikov, ki so jih dvignili iz morske globine. Če bi pa bilo to res, bi bili otoki prosti vsake oblike živalskega življenja z izjemo onih letičih oblak, pridejo na še tako oddaljene otoke vsled delovanja velikih viharjev in tako dalje. Dejstvo pa je, da je najti na teh otokih tudi druge oblike življenja kot so te.

Sesaveci so najslabše zastopana skupina višje stoječih živali na otokih Zapadne Indije, vendar pa vključujejo vrste, o katerih se lahko domneva, da bi morale nastati na velikanske težkoče in ovire, predno bi mogle prebresti tako široko morje ter se nastaniti na teh nanovo ustvarjenih otokih. Iz tega vzroka nudi tudi favna otokih Zapadne Indije dosti opore za napad na celi tozadevni problem.

— Po vseh otokih Antilov, to je otokih Zapadne Indije, je najti razven netopirjev le malo vrst sesaveev. Značilno pomanjkanje te vrste živali je predstavljal predmet številnih razprav med učenjaki. Fosilni preostanki sesaveev, katere so našli na Porto Rico in Cubi, pa nam kažejo možnost, da je imela Zapadna Indija nekot veliko več različnih sesaveev kot pa jih ima danes.

— Ti fosilni preostanki, ki so zelo starinskega tipa ter čudnega izvora, nam kažejo, da je morala nekot obstajati bveza med otoki Velikih Antilov in da je moral obstajati takozvani Antilski kontinent, če ni bilo celo prave zveze z ameriškim kontinentom ob kaki prejšnji geološki dobi. Ta kontinent, če je obstajal je moral ležati v Melhiškem zalivu ter Karibejskem morju ter se stezati od iztoka proti zapadu. Ta kontinent je moral predstavljati važno maso zemlje, z velikimi rekami ter visokimi gorami, ki so se dvigale do 20.000 čevljev ali še višje nad morskno gladino.

Ko so ga vprašali glede možnega obsega tega kontinenta, je kapitan Anthony odgovoril:

— Proti iztoku se je najbrž raztezal od Danske zapadne Indije, k je prišla pred kratkim v last Združenih državah, a proti zapadu se je moral nahajati njegov konec tam, kjer je danes Centralna Amerika. Radi stratežičnega položaja otoka Jamaica z ozirom na centralno ameriško celino in radi možnega obstoja Antilkega kontinenta, bi bilo nad vse važno preiskati Jamaica glede možnih fosilnih preostankov sesaveev.

Kapitan Anthion je bil zelo uspešen pri takem raziskovanju ter bil v stanu na zadovoljiv način podpreti svoje prepričanje, da bo mogoče najti tem otoku preostanke preminulih sesaveev. Posrečilo se mu je najti fosilne sesavece, ki so povsem novi za znanost in ki so spadali v Pleistocen for-

Ta pogodba je bila naperjena proti sovražnikom in Jugoslovani pravijo, da oni ne morejo razumeti, zakaj naj bi se uveljavila naspoti zavezniku in kako naj se uveljavi in po komu. Dalje oni navajajo, da je priznanje od strani Združenih držav Italjanskim zahtev glede Albanije odviselo od sprejema Wilsonove črte in da se le tako priznanje "pravie" v Albaniji nikakor ne bo uresničilo. Drugo pa sploh smatrajo za nemogočo.

Tovarne in delavnice, male in velike, polagajo čim dalje večjo važnost na nasvete Rdečega križa.

C. W. Price, Manager of National Safety Council, je nazorno prikazal strašno število žrtev pri industrijalnih nezgodah v Združenih državah, ko je rekel, da bi se le treba groba, osemstirideset milij dolgega, da bi se pokopali vsi moški, ženske in otroci, ki so se ponesrečili vsled neizkušenosti v tej deželi tekem devetnajstih mesecev vojskovanja z Nemčijo. Približno 126.000 ljudi je v omenjeni dobi izgubilo življenje vsled nezgod. In nad 2.000.000 moških, ženskih in otrok je zadobilo tako težke telesne poškodbe, da so bili preko starih tednov nesposobni za delo ali pa ostali poškodovani za vedno. Izgube vsled nezgod na leto znašajo dvakratno število vseh ubitih ali ranjenih vojakov in mornarjev tekem vse vojne.

"Nikdar poprej", rekel je Mr. Price v govoru, v katerem je prednesel gornja dejstva, "se niso delodajalci in resni državljanji tako zavedali kakor sedaj, kakega pomena je ta strašna izguba za industrijo in za družbo. Najvažnejše dejstvo, ki izvira iz desetletnega organiziranega napora za preprečitev nezgod, je nepobitni dokaz, da je mogoče odpraviti tri četrtine vseh smrti in poškodb vsled nezgod. Le za eno tretino se da znižati število žrtev s pomočjo mehaničnih svaril. Ostali dve tretini je mogoče doseči le potom vzgoje in organizacije".

Ravno tako kakor vzgoja in organizacija bosta znižala število nezgod, ravno tako poduk za prvo pomoč (First Aid) oblažuje resne posledice onih nezgod, ki se godijo. Agitacija Ameriškega Rdečega Križa za razsežno podučevanje o prvi pomoči je imela dobre uspehe, kar je bila organizirana v l. 1910. Do konca l. 1917 se je povzpelo število kurzov za pomoč na 55.000 in od pričetka razširjenega mirovnega programa obrača se večja pažnja na vzgojo v tem zmislu, kakor kedaj poprej. Velika industrijalna podjetja priznavajo velike koristi takega podučevanja in tudi manjše delavnice kažejo čim dalje večje zanimanje za to stvar. Nekatera velika podjetja, kakor jeklarne, ki imajo svoje lastne bolnišnice in redno nameščene zdravnike in bolničarke, so dokladno uvedle take kurze za poduk o prvi pomoči.

Industrijalni poduk za prvo pomoč ni le važen za nezgode, ki se dogajajo v tovarnah, ampak učinkuje blagodatno tudi na vsakdanje nezgode doma pri ljudeh samih. Član družine, ki se je izuril v prvi pomoči, bo znal seveda uporabiti to svoje znanje, ako se kaka nesreča pripeti v njegovi družini.

Pri tej priliki ne bo odveč omenjati veliko razmerje onih nezgod, ki se dogajajo doma. Ena izmed največjih zavarovalnih družb v Združenih državah poroča, da za leto nazaj 28 od sto tujatev na zavarovalnici, ki so bile

majo, ki je obstajala pred nekako 100.000 leti.

Večino tega materijala je dobil pri preiskovanju doplin iz vapnena in preostanki živali so bili trdno vloženi v zelo trd kamen, iz katerega jih je bilo mogoče izklesati le po napornem delu. Večji del zbirke je privedel nazaj v muzej v velikih kosih vapnena in treba bo dosti dela, predno se bo kosti izločilo iz kamena ter ugotovilo njih znanstveno vrednost. Kar pa je na razpolago že sedaj, nam kaže, da sta stanovali na Jamaicai preje dve vrsti velikanskih gladaveev — in to so bile živali velikih teles, počasnih kretenj ter potomeci sljehnih živali, ki so živle v San Cruz Formaciji v Patagoniji. Našel je tudi ostanke prejšnjih želv in krokodilov.

Poleg fosilnih preostankov živali je naša ekspedicija številne manj znane in še sedaj živeče živalke oblike. Kapitan Anthony je prinesel s seboj nazaj več kot sedemsto različnih vrst netopirjev ter veliko zbirko reptilov in ptic.

izplačane, so bile za poškodbe vsled nezgod doma v hiši, kar predstavlja znatno večji odstotek kot za druge vrste nezgode. V Chicago je leta 1915 umrlo 105 otrok vsled opeklin, dočim je v New Yorku 179 oseb izgubilo življenje vsled nemarnosti v rabi vžigalce, sveč, itd.

Preiskava o 29.684 nezgodah v Chicago je dognala skoraj nevarno dejstvo, da izmed teh je bilo 15.241 domačih nezgod. Leta 1916 so padci po stopnicah povzročili smrt 4149 ljudi in stalno poškodovanje 4000 drugih.

K temu prihaja velikansko število ponesrečenih nezgod, katere število raste vsake leto vsled naraščajočega prometa motornih vozov. Ceni se, da avtomobil, pocestne železnice in drugi vozovi povzročajo 15.000 smrtnih nezgod na leto. Nefatalne nezgode pa so desetkrat večje.

To vse dokazuje, da je program Rdečega Križa za prvo pomoč vreden splošne podpore. Če se razum tega pomisli, da nezgode pomenjajo tudi veliko izgubo denarja in gospodarske izgube časa,

postane potreba čim dalje razširjena poduka o prvi pomoči v slučaju nezgod še bolj očitna, kajti ta poduk ob enem prepreči nezgode same.

Iz Grabštanja.

Več naših kmetov je bilo tako nespametnih, da so dali jeseni svoje otroke v Solo v Celovec. Ti njihovi otroci morajo sedaj v Celovecu stradati, ko jim bi ne bilo treba, ako bi jih bili dali v Solo v Velikovec.

V našem kraju je mnogo nepostavno žigosanih bankoveev v prometu. Žigosani so s štampiljo župnijskega urada v Mežici (Okrogla štampilja nosi napis: nemški Pfarramt in Miess in spodaj slovenski kn. šk. župništvo Mežica.) Sumi se, da je eden izmed volkswehroveev pri ropanju v Mežici ukradel župnijsko štampiljo, sedaj pa vtihotaplja eno in dve kronske nemške nežigosane bankoveev iz pasa (eone) B in jih žigosas s to štampiljo. Mnogo bankoveev je v prometu ki imajo namesto pravega našega kolekta prejšnje avstrijske ali srbske poštne znanke. Treba je paziti!

Severova zdravila vzdržujejo zdravi v družinah

Spomladanski izpuščaji

so zelo nepriljubljeni in povzročajo skoraj neurenajočo bolečino in trpljenje. Poznani so vsled svojih srbskih lastnosti in vsled trdovratnosti za zdravljenje. To povzroča nečista kri. Očisti kri potem vporabe

Severa's Blood Purifier

(Severova Kričistilca), ki je priznan kot regulator sistema ni pomaga naravi v izločevanju nečiste kri ter tako odpravi mehurje, rane, izpuščaje, prišče in splošno hiranje. Poskusite ga. Naprodaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25 in 50 davka.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Iz Št. Petra pri Grabštanju. Slovo so vzeli od samskega stanu in stopili v zakon: Alojzij Trabe z Marijo Stulenik, Matija Lipnik z Anjo Volavčnik in Kovačev Gusti z Barbaro Kinzel.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta. Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 32 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempov.

Ime

Maslov

Mesto in država

Ko je razpadala Avstrija...

Poročilo o slovenski špijski službi, ki je veliko pripomogla k razpadu dvojne monarhije.

Šifrirana pisava.

Hacin se je nastanil v Curihu, kot trgovec iz Rusije. S šefom ruskega špijskega oddelka na Dunaju, francoskim grofom Ignatjevom, natančno preiskala. Opasnost je ki je pripomogel Hacinu, da je prišel v Švico, se je domnil, da mu dá na razpolago vse vesti vojaškega, političnega in gospodarskega značaja od svojih prijateljev na Dunaju. Zavračal je nagrade, ponudene mu od Rusov, ker je delal le iz političnih motivov, da pomaga zrušiti Avstrijo. Njegov ideal, bojevati se proti Avstriji, je bil s tem dosežen. Rus, ki ni bil vajen na takšen idealizem, se je kar čudno čudil...

Svoj prihod v Curih je Hacin sporočil na Dunaj s tem, da je poslal Brezigarju več ruskih časopisov, med njimi "Novoje Vremja" in v slovenski pisano "Jugoslavija" ter še druge. Pred odhodom Hacinu z Dunaja sta se namreč zedinila z Brezigarjem, da bosta korespondirala na ta način, da si pošiljata tiskovine, popisane z nevidno kemično pisavo. Da postane ta pisava vidna, je bilo treba dotični list, na katerem je bilo pisano, segreti nad svetilko, ali ga polikati z gorkim likalnim železom ali pa ga pregreti v cevi štedilnika.

Z nestrpnostjo in veliko radovednostjo je pregledoval Brezigar prvo pošiljatev, ki je obstajala iz kakih 10 časopisov. List za listom je grel nad lučjo, gladil z likalnikom ali "evrl" v štedilniku. Na šestem ali sedmem časopisu končno se je zapazila pisava. V tem pisanju je Hacin sporočil samo to, da je došel v Švico ter je naznanil svoj naslov in da mu bo 5. januarja 1917 odpisal zvezek revije "L'hebdomadaire", ki bo vseboval dalje poročila.

Na pošilki omenjenih časopisov je Brezigar opazil, da jih je policija dobro pregledovala in da mu je iz njih marsikaj zmanjkalo. Upravičeno se je tedaj bal, da pride dunajska policija prej ali slej na sled, ako bi dobiival redno mesečno eno ali več pošiljatev knjig iz Švice. Policiji je bilo dobro znano, da privatniki, ki med vojno naročajo knjige iz Švice, tega ne delajo iz znanstvenih interesov, ampak iz drugih nagibov, ki Avstriji niso baš koristni. Da torej odvrne sum od sebe, skušal je Brezigar dobiti dunajskega knjigarja, na katerega bi dohajale Hacinove knjige iz Švice. Hodil je od knjigarja do knjigarja, a vsi so ponudbo odklonili. Po dolgih poskusih pa se je vendarle posrečilo dobiti tako mesto na Dunaju, ki je bilo upravičeno nabavljati si knjige iz Švice oziroma iz drugih nevtralnih držav in to celo brez cenzure.

Dvorna knjižnica je namreč ustanovila poseben oddelek, ki se je bavil samo s knjigami, ki so pisane o vojni. Ta vojna zbirka dvorne knjižnice si je bila izposlovala pri najbližnjem mestu vojaške cenzure dovoljenje, da smejo prihajati knjige iz nevtralnih držav najmoj brez vsake cenzure. Brezigar je imel k sreči v dvorni knjižnici zneha, ki je imel ožje stike z vojno zbirko. Pri njem si je izposlil, da mu daje knjige gotove vsebine, ki pridejo iz Švice, na razpolago. Sicer ni bila stvar ravno lahka, kajti iz Švice je prihajalo v omenjeni oddelek dvorne knjižnice na tisoče knjig; predno se je našla prava knjiga, je bilo dovolj muke in iskanja. Vendar je stvar tako dobro uspevala, da so se našle vse knjige, poslane od Hacinu, izvenem eno samo.

Tako je mogel dobiti Brezigar poročila iz Švice, ne da bi jih mogla zaslediti cenzura. Korespondenca iz Švice preko dvorne knjižnice je imela tudi to prednost, da so tem potom prišle knjige v štirih ali petih dneh, medtem ko je trajala pošta skozi cenzuro navadno najmanj 14 dni. Korespondenca vendar še ni bila s tem tako urejena, da ji policija nikakor ne bi mogla priti na sled. Dobivanje iz Švice je bilo preprosto, dajanje pa še ne. Kajti

knjige, katere je imel pošiljati Brezigar v Švico, so šle preko slovenskega oddelka na Dunaju, francoskim grofom Ignatjevom, natančno preiskala. Opasnost je ki je pripomogel Hacinu, da je prišel v Švico, se je domnil, da mu dá na razpolago vse vesti vojaškega, političnega in gospodarskega značaja od svojih prijateljev na Dunaju. Zavračal je nagrade, ponudene mu od Rusov, ker je delal le iz političnih motivov, da pomaga zrušiti Avstrijo. Njegov ideal, bojevati se proti Avstriji, je bil s tem dosežen. Rus, ki ni bil vajen na takšen idealizem, se je kar čudno čudil...

Governor Allen, katerega je imenoval delavski voditelj Howat v svojem govoru, ki ga je imel raz okno kaznilnice, "smrdljivca". Šerif, ki je dovolil Howatu govoriti, bo najbrže izgubil službo in bo občutno kaznovan.

Potovanje na luno - sen stoletij.

Od dneva naprej, ko je izgubil Adam svoje stanovanje v paradžu ter bil, izpostavljen potrebi, da skrbi za Evo ter ostalo družino pa do današnjega dne, ko nam Sir Oliver Lodge pripoveduje, da lahko stopimo v pisemno in ustmeno zvezo z umrliimi, je pretežna večina ljudi rekla: —Tega ni mogoče storiti. Tega ni mogoče storiti!

Poznejši dogodki pa so pokazali, da je edina stvar, katere ni mogoče storiti, postaviti tri hise v eno vrsto, le da bi stala ena v sredi, a celo ta težki problem bo mogoče nekega dne rešiti v splošno zadovoljstvo, tako najemnika kot hišnega gospodarja.

Kapitan Claude Collins, predsednik kluba avijatikov v Pennsylvaniji je objavil, da je pripravljen odpeljati se v raketi profesorja Roberta Goddarda, če bo ta raketa namenjena proti Marsu ali luni. Profesor Goddard, ki je član Clark kolegija je poslal na Smithsonian zavod poročilo, vstred katerega je moral duh Jules Verne plesati od veselja. "Smemo vrjeto izjavam Sir Oliver Lodge-a. Profesor Goddard je namreč mnenja da je mogoče poslati na luno projektil v katerem bi se nahajale priprave, ki bi zaznavovale kemi-

slušala telefonskega avtomata, iz gine iz celice in gleda, da se izgubi brez sledu. Kajti zelo verjetno je bilo, da je policija prišla na sled zadnji pošiljki knjig in da ga je knjigotržec zato tako prijazno povabil v svojo pisarno, da ga tam malo bolj natanko seznanijo s policijo.

Rad tega sta se Brezigar in Žerjav, katerega poznamo že iz prvih odstavkov, posvetovala, kaj se tej nevarnosti v bodoče izogniti. Z ozirom na to, da je bil v vojaški cenzuri zaupnik, ki je sam ekspediral knjige v Švico, je bilo dovolj, ako se ponatisnejo etikete enega ali drugega knjigarja in se prilepijo na paket knjig za Hacinu. Za cenzuro je bilo dovolj, ako je vedela, da knjige pošilja knjigotržec. Sklenjeno je bilo torej, da se odpelje Brezigar takoj v Budimpešto in da tam natisniti večje številke etiket in sicer natanko takih, kakor jih je vporabljal znana knjigotrožnica Gerold & sin na Dunaju.

Take etikete na Dunaju naročiti je bilo jako opasno, ker bi se moglo pri eventualnem policijskem pregledovanju ugotoviti, v kateri tiskarni so se tiskale. Tiskarnar pa bi mogel pri konfrontaciji spoznati Brezigarja. S tiskarji v Budimpešti je pa nevarnost bila vsaj zelo zmanjšana, sled pa izbrisan.

trebno za taž ekperiment, ter morajo biti pripravljeno natančno na tiskarji. Če bodo pustili zminog a pre dno dobita, bo trajalo sedemnajst let in enajst dni predno se bo nahajala in na zopet v istem poljužu.

Delo se je takoj pričelo in po veliki razpravi glede tehničnih težko so se člani končne odgovorni glede projektila, e v njih namre so bili izpremenjeni vsled brzjavave nekoga Francoza, Menel Ardana, ki je hotel, da bi bil projektil napravljen tako, ta bo tanko vsboval njegovo celo. Če se je presenečene je rati tega predloga neklike poleglo je bilo skleneno napraviti tak projektil, da bi lahke vseboval tri močve in predsednika Topničarskega kluba. Projektil je bil končno izstrojen vspride strašne eksplozije, ki je vzela na tla vse navzoče in sicer v Tampa Fla.

Petniki na luno so bili v lo-mišljivi Jules Verne spravljeni iz prave smeri vsled stika z raznimi meteorji in manjšimi črni solčnega sistema. Kljub temu pa se jim je posrečilo napraviti hitro potovanje krog lune ter se vrniti nazaj na zemljo sem, da so padli v globino oceana v bližini obali Floride.

V tej deželi smo doživeli že več romanov, kojih snov je bila luna. Neki newyorški list je leta 1835 priobčil opazovanja nekega Sir John Hershella, ki je z Rita Dobre nade videl s pomočjo mogočnega teleskopa na luni globoke jame ter velike hipopotame, zelene gore ter ovce z rogami iz slonove kosti. Videl je tudi popolnoma belega jelena ter ljudi, ki so imeli peruti, slinče onim netopirja. Edgar Allan Poe je ustvaril Hans Pfaala, gosposoda iz Rotterdamu, ki se je dvignil v zrak z balonom, napolnjenim s plinom, ki je bil sedemnajstkrat lažji kot vodik in ki je dospel na luno po potovanju, trajajočem devetnajst ur.

Sodobni učence Jules Verne, ki je napovedoval čudovito stvari, ki so se izpolnile tekem vojne, je J. H. Wells. Tudi on je posvetil luno svojo pozornost na posebno romantično način. V svoji knjigi: —Prvi ljudje na luni, — je bilo potovanje izvršeno na posebni pripravi, napravljeni iz snovi, imenovane Cavorite po svojem iznajditelju Cavorju ter glavnemu junaku te povesti. Cavor je šel na luno v spremstvu človeka, ki pripoveduje povest z besedami Wellsa. Doživela sta marsikaj zanimivega med Seleniti. To je prebivalci lune in pripovedovalec se je končno vrnil na zemljo, ker je domneval, da so Seleniti ubili njegovega spremljevalca. Cavorja Zanimivo je pripomniti, da je bil Cavor z zvez iz zemljo s pomočjo brezičnega brzjava.

Luna pa ni bila edina sfera upliva, ki je zanimala Jules Verne. Napovedal je prihod podmorskega čolna v svoji povesti: —Dvajset tisoč lig pod morjem — ter opisat vojevanje s pomočjo podmorskih čolnov na tako živahen in resničen način kot ga opisujejo moderne knjige iz zadnje svetovne vojne. Nautilus, ki je podmorski čoln domišljije Jules Verne, je bil opremljen periskopom, ter je bil v stanu hitro potopiti se.

Verne je vdel vnaprej tudi pri nekako krog 1860. Znani iznajditelj Hudson Maxim je v nekem članku, v katerem je slavil spomin Jules Verne, izjavil, da je treba za napovedane iznajdbe, ki niso še resnične, prav toliko ustvarjajoče domišljije kot jo je treba pri dejanskem izumu.

Verne je vdel vnaprej tudi prihod avtomobila in sicer v svoji knjigi: —Parni konj, — ter prihod aeroplana v svojem romanu: —Robur zavojevalec.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ ODPELJAMO IZ NEW YORKA

22. aprila — Havre	23. aprila — Havre
24. aprila — Havre	24. aprila — Cherbourg
25. aprila — Cherbourg	26. aprila — Havre
1. maja — Havre	1. maja — Havre
1. maja — Cherbourg	2. maja — Havre
2. maja — Havre	2. maja — Havre
3. maja — Havre	3. maja — Havre
4. maja — Havre	4. maja — Havre
5. maja — Havre	5. maja — Havre
6. maja — Havre	6. maja — Havre
7. maja — Havre	7. maja — Havre
8. maja — Havre	8. maja — Havre
9. maja — Havre	9. maja — Havre
10. maja — Havre	10. maja — Havre
11. maja — Havre	11. maja — Havre
12. maja — Havre	12. maja — Havre
13. maja — Havre	13. maja — Havre
14. maja — Havre	14. maja — Havre
15. maja — Havre	15. maja — Havre
16. maja — Havre	16. maja — Havre
17. maja — Havre	17. maja — Havre
18. maja — Havre	18. maja — Havre
19. maja — Havre	19. maja — Havre
20. maja — Havre	20. maja — Havre
21. maja — Havre	21. maja — Havre
22. maja — Havre	22. maja — Havre
23. maja — Havre	23. maja — Havre
24. maja — Havre	24. maja — Havre
25. maja — Havre	25. maja — Havre
26. maja — Havre	26. maja — Havre
27. maja — Havre	27. maja — Havre
28. maja — Havre	28. maja — Havre
29. maja — Havre	29. maja — Havre
30. maja — Havre	30. maja — Havre
1. junija — Havre	1. junija — Havre

Glejte oči za vozne listke in vsa druga potovalna, obrabna so na vrhu

FRANK BANKER
60 Canal St. New York

ROJAKI NAROČATE SE NA

"GLAS NARODA", NAJ
VEČJI GOSPODARSKI
V IZDAVANJE UČAVAN.

Novice iz Južoslavije.

Stanovanjske razmere v Beogradu.

Slovenec je prišel v Beograd in hodil celo popoldne po ulicah, da vidi, kaj izsedel napis, da je prosto kakšno stanovanje. — Nič — nič, jega narodnega prepričanja in ki Proti večeru mu vendar začari morajo za to pregreho vseh prevezda upanja iz okna skromne hišice: "Stan za odličnejšega sameca". Bravo! Kar notri! Star "čiča" ga sprejme in pelje v ozek, nizko sobico s 4 posteljami. "Eto, gospodine, ena postelja je še prazna. V prvi sobi neki narednik, v drugi častnik, in tretji češki inženir, četrti je pa vam na razpolago." Slovenec se je lepo zahvalil in odšel. Kar je pri tem lepo, je veliko zaupanje, ki ga imajo ljudje v Beogradu do drugoga. Spe v isti sobi ljudje, ki se niso nikdar videli, in vendar se o tatvinih redkokada sliši.

Na svobodo so izpustili odvetnika

Dr. Dražiča iz Brčke, ki je bil ovdan, da je bil svojčas v Beogradu ukradel neke zgodovinske listine. Tega mu pa niso mogli dokazati; zato so ga demokrati obdržali v zaporu pod pretvezo, da je zagrešil veleizdajo. Ker tudi v tem oziru ni bilo nobenih dokazov, so dr. Dražiča sedaj izpustili.

Napredek ljudske izobrazbe na Hrvatskem.

Nedavno se je na Hrvatskem zaključila cela vrsta analfabetskih tečajev s skušnjami in razdelitvijo sprječeval. Sedaj se na zahtevo bivših analfabetov samih snujejo nadaljevalni tečaji, na katerih bodo leti svojo izobrazbo izpopolnili. — Začelo se je mnogo novih analfabetskih tečajev, a abecednika za "analfabete" je ravno kar izšla 4. izdaja.

Zagreb po stanovah.

Glasnik zagrebških volilnih inštrukov se dele volilci, ki jih je 21.640, po pokliču takole: 1592 državnih uradnikov, 325 profesorjev, 382 učiteljev, 148 mestnih uradnikov, 1125 državnih nameščencev, 224 mestnih nameščencev, 654 vpokojenih uradnikov, 1020 posestnikov in zasebnikov, 223 odvetnikov in knepicentov, 206 zdravnikov, 84 inženirjev, 104 duhovniki, 148 vpokojenih uradnikov, 34 gledaliških igralcev, 40 nameščencev, 1154 trgovcev, 3182 obrtnikov, 523 bančnih uradnikov, 1195 zasebnih uradnikov, 2494 trgovskih pomočnikov, 838 drugih zasebnih nameščencev, 512 strežarjev, 3255 obrtnih pomočnikov, 140 dminarjev, 1148 kmetov, 393 slug, 692 dijakov, 80 invalidov-beračev.

Prisiljene muštake.

Prva gospodična: — Mislila sem, da je Jack proti temu, da nosi brke.

Druga gospodična: — On je res proti temu, a si ne more pomagati.

Prva gospodična: — Zakaj ne?

Druga: — Ker je prišla prohibicija, mora piti toniko za lase.

Zemljepisne sestre.

Učiteljica je vprašala učenko: — Katere so posestrimske države?

Mabel je odgovorila: — Ne vem pa gotovo, a mislim, da so bile Miss Ouri, Ida Ho, Mary Land, Callie Fornia, Louisa Anna, Della Ware, Minne Sota in Mrs. Sippi.

VSEM DOGARJEM!

Tukaj v Kentucky sem kupil 40 tisoč dreves, pripravim za izdelovanje dog. Potrebujem 100 nadaljnjih prvovrstnih dogarjev, da se takoj lotijo dela. Potrebujem tudi 10 dobrih foremanov. Nikjer ni boljšega podnebnja kot je tukaj v Kentucky. Lahko delate vsak dan ter zaslužite lep denar. Ne bo vas nadlegoval dež; tukaj ni ne mraz, ne mrzlice, ne moskitov. Pridite takoj, pripravljene za delo. — H. Kramer, Box 104, Hazard, Ky. (18-5)

Jugoslavia irredenta.

Klic iz tržaške katorge.

Tri tisoč jih je slovenskih trpihodil celo popoldne po ulicah, da vidi, kaj izsedel napis, da je prosto kakšno stanovanje. — Nič — nič, jega narodnega prepričanja in ki Proti večeru mu vendar začari morajo za to pregreho vseh prevezda upanja iz okna skromne hišice: "Stan za odličnejšega sameca". Bravo! Kar notri! Star "čiča" ga sprejme in pelje v ozek, nizko sobico s 4 posteljami. "Eto, gospodine, ena postelja je še prazna. V prvi sobi neki narednik, v drugi častnik, in tretji češki inženir, četrti je pa vam na razpolago." Slovenec se je lepo zahvalil in odšel. Kar je pri tem lepo, je veliko zaupanje, ki ga imajo ljudje v Beogradu do drugoga. Spe v isti sobi ljudje, ki se niso nikdar videli, in vendar se o tatvinih redkokada sliši.

Svetlobinski narod, ki je pretakal krokodilove solze, ko so besneli Nemci po belgijskih mestih, prekaša svoje germanske mojstrstvo Italijanov, s šikanami in nepretpravnimi mukami mčiti v kratki dobi tisoče najkrepkejših Slovanov.

Tri tisoč jih je slovenskih trpihodil celo popoldne po ulicah, da vidi, kaj izsedel napis, da je prosto kakšno stanovanje. — Nič — nič, jega narodnega prepričanja in ki Proti večeru mu vendar začari morajo za to pregreho vseh prevezda upanja iz okna skromne hišice: "Stan za odličnejšega sameca". Bravo! Kar notri! Star "čiča" ga sprejme in pelje v ozek, nizko sobico s 4 posteljami. "Eto, gospodine, ena postelja je še prazna. V prvi sobi neki narednik, v drugi častnik, in tretji češki inženir, četrti je pa vam na razpolago." Slovenec se je lepo zahvalil in odšel. Kar je pri tem lepo, je veliko zaupanje, ki ga imajo ljudje v Beogradu do drugoga. Spe v isti sobi ljudje, ki se niso nikdar videli, in vendar se o tatvinih redkokada sliši.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam jaz J. Opalk vse znanee in prijatelje po širni Ameriki, posebno pa Antona Kotar in Alojzija Verček, ker sta me spremljala na železnico. Lepa hvala za prijaznost vsem skupaj: J. Menic, F. Udovč, Paul, Jack in Joe Fabjan, Annie Menic, Jim in Tony Jerle, Tony in Mary Jerak. Na srečno svidenje v Jugoslaviji!

Predno se podam na široki ocean, pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, posebno pa svojo sestro omoženo Stainer, L. Cvertnika in njegovo družino, F. Zabarja in L. Tomazina ter L. Verčka in A. Kotarja, kateri mi se lepo zahvaljujem, ker sta me spremljala na kolodvor: srčna hvala tudi L. Prelogarju in njegovi ženi podomače Južman, ki sta mi stregla v moji hudi boleznii. Z Bogom! — Matija Duh, fara Raka pri Krškem.

SPOROČILA VESELJA ŽETVAM INFLUENCE

Na tisoče trpečih, ki so ozdravili od strašnih učinkov influence, glasno brali ter pripoveduje svojim prijateljem o čudoviti moči

Bolgarskega Krvnega Čaja

ki se posebno izkaže pri izganjanju kralji zastali bacilci, ki so ostali v sistemu. Bolgarski Krvni Čaj bogati kri, sladi žolodce izčisti ledice ter ugodno uravna črevesje. Samo poskusite to čisto jelično Naravno Zdravilo, pa se boste prepričali o tem.

Prodajajo ga lekarnarji vespovod. Ali pa po pošti zavarovano. 1 velika družinska škatlica za \$1.25 ali 3 škatlice za \$3.15 ali 6 škatlic za \$5.25. Naslov: H. H. van Solbrig, President, Marvel Products Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

ANŽE PITOVA ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

25 (Nadaljevanje.)

Na cesti pa so nemiški in ogrski polki, s puškami pri nogah, zeli na uničenje, ne da bi se premaknili.

Billot se ni ustavljal pri tem zidu iz plamen. Pogled je konja skozi ogenj in žival je krepko skočila skozi to ogueno ograjo. Onstran barjere pa je moral Billot obstati pred gosto ljudsko množico, ki je drvila iz srednje mesta v predmestja nazaj ter kričala: — K orožju! K orožju!

Billot je imel znanost človeka, ki je v resnici bila namreč do brega najemnika, ki je prišel v Pariz po pravkih. Kričal je, mogoče nekoliko preglasno: — Prostor Prostor! — Pitov pa je ponavljal za njim tako nežno: — Prostor, če vam je mogoče! — da sta drug drugega izboljševala. Nikdo ni imel nobenega interesa pri tem, da bi zabranil Billotu po naprej in vsled tega so oba spustili skozi.

Konju so se nenačoma vrnila moči. Ogenj mu je osmodil dlako in to nenavadno kričanje ga je tudi vznemirjalo. Billot je bil prisiljen držati ga krepko za udi, ker se je bal, da bi ne prehodil enega ali dva izmed številnih radovednežev, ki so se zbrali pri vratih.

Ravno je štel mmo neki spreved, ki je prihajal od Bastile ter se pomikal proti Garde-Muebles. Ta spreved je zapiral bulvard ter sledil neki krsti, na kateri so nosili dve soli. Prva je obdana s črnim trakom, druga pa okrašena s cvetjem.

S črnim trakom okrašena sola je bila ona Necker-ja, ministra, ki ni padel v nemilost, a bil kljub temu odpuščen iz službe. Druga sola pa je bila ona vojvode Orleanskega, ki se je na dvoru javno zavzel za finančnika v Ženevi, namreč Neckerja.

Billot je vprašal kaj pomenja ta spreved. Rekli so mu, da je to demonstracija, katero je vprizoril narod Neckerju ter njegovemu branilecu, vojvodi Orleanskemu.

Billot se je rodil v pokrajini, kjer se je ime vojvode Orleanskega spoštovalo že vse kot poldrugo stoletje. Bilot je pripadal filozofično stranki ter smatral vsled tega Necker-ja ne le za velikega ministra, temveč tudi za apostola človečanstva. To je bilo več kot je potreboval, da se navduši. Skočil je s svojega konja, ne da bi vedel natančno, kaj da dela ter zakričal: — Naj živi vojvoda Orleanski! Naj živi Necker! — Nato pa se je pomešal med ljudsko množico.

Kakorhitro se pomeša človek med množico, izgine individualna prostost. Billota pa je bilo tem lažje potegniti s seboj, ker se je nahajal na čelu, ne pa na koncu celega spreveda.

Ljudje so kričali pa vse pretege: — Naj živi Necker! Nikakih tujih čet več! Proč s tujimi četami!

Billot je pomešal svoj počni glas z vsemi temi glasovi.

Narod vedno čista prednost in naj je ta ali ona. Parižani predmetj s svojimi slabotnimi, hripavimi in od vina razžrtimi glasovi, so upoštevali sveži, čisti in zveneli glas Billota ter mu delali prostor tako, da je kmalu prišel v bližino krste.

Deset minut pozneje mu je eden izmed nosačev, kojega navdušenje je presegalo njegove moči, odstopil svoje mesto.

Kot vidimo si je Billot hitro priboril svojo pot.

Dan poprej se navaden razširjevalec brošure doktorja Gilberta, je bil na večer naslednjega dne že orodje zmagovalca Neckerja in vojvode Orleanskega.

Komaj pa je zavzel svojo mesto, ko mu je šinila skozi glavo misel: — Kaj je postalo iz Pitova in njegovega konja?

Ko je nosil svojo težo, se je Billot ozrl ter videl pri svitu plamenic, ki so spremljale spreved, sredi spreveda neke vrste premikajoč se višine, katera je tvorilo pet ali šest kričečih ljudi.

Med temi glasovi je bilo lahko razumeti glas Pitova in tudi videti njegove dolge roke, s katerimi je opletal kor z loparji.

Pitov si je na vse lačine prizadeval braniti Margot, a kljub vsem naporom je bila Margot zavzeta kot z naskokom.

Žival ni več nosila Billota in Pitova, kar je pomenjalo že precejšno težo.

Nosila je na svojega telesu vse, kar je našlo na njem prostora, od vratu pa do repa ter bila podobna indijskemu slonu, kadar se velikaši one dežele napote na lov na tigre.

Na širokem hrbtu Margot je sedelo pet ali šest ljudi, ki so kričali kot obsedeni: — Naj živi Necker! Naj živi vojvoda Orleanski! Dol s tujci!

Pitov pa je odgovarjal na to: — Zadušili mi boste žival!

Pijanost je bila splošna. Billot je za trenutek mislil, da prihiti Pitova in Margot na pomoč, a je opustil to misel, kajti bal se je, da bi izgubil častno mesto, če bi se za trenutek odstranil. Nato pa je pričel razmišljati, da je na podlagi kupčije, katero je bil sklenil s četom LeFrance, Margot sedaj njegova last in da bi pomenjalo v sinčaju, da bi se pripetila Margot kaka nesreča, to je izgubo kakih storištor liber, katere Billot kot bogat mož lahko položi domovini na oltar.

Medtem pa je korčkal spreved vedno naprej. Prišel se je pomikati počeno ter prišel iz Rue Montmartre na Trg zmag. Ko je prišel do kraljeve palače, je zadel na veliko množico ljudi, ki je popolnoma zapirala pot, ki so nosili zelene liste na klobukih ter kričali: — K orožju! K orožju!

Najprvo je bilo treba izvedeti, če so ljudje, ki so zastavljali Rue Vivienne, prijatelji ali sovražniki. Zelena je bila barva grofa Artois.

Za kaj zelene korčarde?

Kratko pogazanje pa je pojasnilo vse.

Ko je narod izvedel za odpust Neckerja, je stopil neki mlad človek iz kavarne Foy, skočil na neko mizo, potegnil samokres ter zakričal:

— K orožju!

Ob tem klicu so se vsi šetaleci zgrnili krog njega ter pričeli kričati za njim:

— K orožju!

Kot že rečeno, so bili vsi inozemski polki zbrani krog Pariza. Človek bi mislil, da pomenja to avstrijsko invazijo. Imena teh polkov so grozno zvenela za francoska ušesa. Glasila so se: — Reynae, Salis, Samade, Diösbach, Esterhazy, Roemer itd. Treba jih je bilo le imenovati in množica je vedela, da se izgovarja sovražna imena. Mladi mož je navedel ta imena ter objavil, da se nahajajo Švicarju s štirimi topovi v Champs Elysees in da bodo prišli še isti večer v spremstvu princa Lambesq v Pariz. Predlagal je novo kokardo, ki ni bila njihova, odtrgal list s kostonja ter ga za taknil za klobuk. Vsi navzoči so sledili njegovemu vzgledu in v desetih minutah so bili vsi tako okrašeni.

Se zjutraj je bilo ime mladega moža nepoznano, a zvečer je bilo že v ustih vseh.

Ime mladega moža je bilo Kamil Desmoulin.

(Dalje prihodnji.)

DOBRO ZDRAVJE BO VAŠE AKO VPRAŠATE

Izguba teka, neprebrava, utrujenost, potlost, splošna oslabetost krvi, katere povečujejo strupeni deli v telesu, kar je posledica tega, da ni vaša hrana dobro prebavljena. Izčistiti vašo kri, uravnati delovanje vaših notranjih organov ter povečati svoje odporne moč naprave boleznim.

JUVITO

npravno, čisto, želično moľstrako zdravilo vsebuje pripravne dele onih sestavin, katere potrebujete, da obogatite in oživite svojo kri ter popravite ves svoj sistem. Toplo ga tudi priporočajo za želične, ledične in jetrne bolezni, zaprtje, bolestan in nervozni glavobol, bolečine v hrbtu, revmatizem in nespečnost. Pišite še danes za polno tridnevno zdravilnico.

POPOLNOMA ZASTONJ

brez vsakeh nadaljnjih obveznosti z vaše strani. Povejte, kako ga hočete imeti, v tabelni ali čimni obliki.

Juvito Laboratory
South Hills Branch 5, Pittsburgh, Pa.

BARVE, LAKI IN OLJE.

Pozor rojaki! Imate priliko naročiti vsakorodne barve za hišo, znotraj in znotraj, po tovarniških cenah. Družba, katero jaz zastopam, izdeluje že mnogo let različne barve, katere potrebujejo za vašo hišo. (Dobite mešane barve, ali pa lead in olje). Ako hočete na rotili, pišite ali pa pridite osobno k nam.

PUKANT OIL & PAINT CO.

Frank Glavich, 1531 E. 70th St., Cleveland, O., zastopnik. Vsa pisma naslovite direktno na mene, ali pa na družbo

ZASTONJ VSEM KI TRPE NA NADUHI

Novo domače zdravilo, katero more vsakdo rabiti brez nepravilne in izgube časa. Imamo nov način, kako zdraviti naduho in želimo, da poskusite na naš račun. Ne ne da, ako je to že dolga bolezen, ali pa se je pojavila še le uređ kratkimi, ako je slučajna ali pa kronična naduha, ne očiti morate brezplačno poskušati našega načina. Na to se ne gleda, v kakih stivih, ne gleda se na vašo starost ali opravilo, ako vas muči naduha, naš način vas bo takoj osvrnil. Posebno želimo poslati onim, ki se nahajajo navides v obupnem stanju, kjer niso pomagala vsakovrstna vdihavanja, briganje, zdravila, opija, dim, patentni, ali kajenje itd., želimo pokazati vsakomur, da je ta novi način določen, da vata vsalno težko dihanje, vas hropenje in vsa strahna napade takoj in za vse čase. To zdravilo posušite se rabi le en sam dan. Pišite danes in ozrite se tem načinom čisto. Ne plačite denarja. Najbolje je, če poljete spuščajte. Stopite to danes.

PROSTI KUPON ZA NADUHO.
FRONTIER ASTHMA CO., Room 312 K
Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Poljite pravo in nekvalno vašega načina.

RELIANCE P. GLU.
1000 7th Ave. San Angeles, Cal.

Oženite se

Pišite nam o svojem EN DOLAR in poslati vam bomo popole Zevitvarski katalog z natančnim opisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mnogih deklet in nekoliko otrok, ki iščejo dobrega in poštenega moža. Lahko sami pišete in obkrožite srečnega zakon. Mi smo zmožni storiti posebno in dovoljeno posredovanje, zato ne študite dolarja, ki je posredi med vami in ZAVITVARSKO SREČO.
Pišite še danes na:

RELIANCE P. GLU.
1000 7th Ave. San Angeles, Cal.

Pozor!

SI OVENCJ, HRVATJE IN SRBI
ki potujete skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in bo to najboljša postreženi. — Čisto oboje z eno ali dvema posteljama. Prostora za 250 oseb.

Domača kuhinja. Najniže cene.

AUGUST BACH,
33 Greenwich St. New York, N. Y.

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše mazilo za ženske lase kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 60ih tednih krasni, gosti in dolgi lasje kakor tudi moškimi krasni brki in brada in ne bodo odpadli in ne ostveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v oseh dveh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bulje, ture, krasne in grinate, opekle noge, kurje ocese, ozobine v 10-15 dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi muje zdravilo brez uposa rabil, mu jamčimo za \$500. Pišite takoj po cenik, ki za takoj pošljem zastonj.

Krasni šepci "KOLEDAR" za leto 1920 popolnoma zastonj, priložite znamko za 2 centa za poštnino in ga takoj pošljem.

JACOB WAHČIČ
6702 Bump Ave., N.E. Cleveland, O.

4702 Bump Ave., N.E. Cleveland, O.

Vložite svoj denar v Trinidadsko veliko banko.

The
First National
Bank
of Trinidad, Colo.

ima za \$3500000.00 vlog.

Obresti plača izza dveh vložbe.

Pošilja denar v Evropo po najnižjih cenah.

Banka za usakogar.

Iščem svojega brata JOŽEFA HOTKO. Doma je iz Dobove pri Brezicah na Sp. Štajerskem. Pred šestimi meseci se je nahajal v Rantonu, Pa., blizu Pittsburgha. Ako kateri izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, da mi naznani, za kar mu bom hvaležen, ali naj se pa sam oglasi do prvega maja, ker sem se namenil potovati v staro domovino in bi mu rad poprej nekaj važnega sporočil. — Michael Hotko, Box 164, Clarksville, Pa. (15-16-4)

NAZNAILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Pennsylvania rojak GEORGE WALETICH, ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila. Sedaj se nahaja v Forest City in okolici. Prosim rojake, da mu grede na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.
Upravništvo Glas Naroda.
(15-4 v d)

Rad bi izvedel za naslov MIHAELA BEVČIČ, podomače Kušev, doma iz Dolenjega Zemona pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Imam mu več važnega za sporočiti od njegove sestre iz starega kraja. Rojake prosim, kdor ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Anthony Vrh, 3525 East 82. St., Cleveland, Ohio. (15-16-4)

Kje je moj sin JAKOB MOŽINA? Pred nekaj leti se je nahajal v Miami, Ariz., Box 1501, v Zelenih državah pa biva že kakih šest let. Zdjaj ne vem, kje je, zato prosim, da se oglasi. Ako slučajno ne bi sam bral, prosim enjene rojake, da ga opozore na ta oglas. — Jakob Možina, vas Gatina št. 17, pošta Grosuplje, Slovenija, Jugoslavija. (15-16-4)

Kje se nahaja JOHN VERBIČ? Doma je iz vasi Gabrije št. 18, pošta Zatična na Dolenjskem. Njegov oče bi rad izvedel za njegovo bivališče, ali je tukaj v Severni Ameriki ali mogoče v Južni Ameriki. Naj se mu torej zgasi, ker oče v stari domovini mu ima več važnih stvari sporočiti. — Franc Verbič, vas Gabrije št. 18, pošta Zatična, Slovenija, Jugoslavija.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.
Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skuhanje v vseh boleznih in kaj znam slovensko, zato vas imam popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skuhanje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanešati na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimprej.
Jaz ozdravim zaprtijskone kri, mazulje in lise po tolnah, boleznih v grlu, nespečnost, las, bolečine v kateh, stare rane, žilčne bolezni, oslabetost, boleznih v mehuru, ledcah, jetrah in želodcu, revmatizem, katar, zlato žila, ceduha itd.
Uradno ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ure zjutraj do 6. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 3. ure popoldne.
POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NABLOV.
Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.
Nekateri drugi zdravniki rabijs tolmaca, da vas razumajo. Jaz sam hvaležno se iz starega kraja, zato vam tožje ozdravim, kar vse razumim.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.
Parnik "Belvedere" odpluje 1. maja.
Parnik "President Wilson" odpluje 8. maja.
Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji
Razkožne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.
PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Boksa 50 funtov \$11.00
Posebne cene na veliko.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

PRODA SE DOBRA LOTA

(STAVBIŠČE)
v Garry, Minn., v bližini velikega mesta in velikih tovarnih. Lota je na vogalu, blok 75. Stev. 1 meri 24X100. Je na 109 Ave. W in McCognagle St.
Lota je v lepem kraju, in je vredna \$800.00. Proda se za skoraj polovično ceno, radi bolezni in smrti.
Za nadaljnja pojasnila se obrnite osobno ali pisмено na:
JOSEPH BLISH
1944 W. 22nd Place Chicago, Ill.

OPOMIN.

Vse one, ki so bili tako prijazni, da so prosili mene ali pa mojo ženo v sili ter sva njim pomagala, epominjam, da naj bodo sedaj tudi tako dobri ter vrnejo. Bilo je v državah Colorado in Pennsylvania. Kdor se ne oglasi, ga bom pa imenoval s polnim imenom po vseh slovenskih listih. — John Šajn, Box 641, Verona, Pa.

Kje je moj sin EDVARD R. TURK? Pred vojno se je nahajal nekje v Corbin, La. Meseca oktobra lauskega leta sem prejel potom Kreditne banke v Ljubljani 600 K, toda ne vem, kdo mi jih je poslal. Prosim, da se mi oglasi pošiljatelj, kakor tudi sin Edward. — Pavel Turk, Strelška ulica 22-24, Ljubljana, Jugoslavija. (14-15-4)

Predno se podam v stari kraj, želim izvedeti, kje se nahaja oče žene mojega brata JOHNA MESTEK. Pred vojno je bil njegov naslov: ANTON MAROLT, 163 E. 145. St., Cleveland, Ohio. Doma je iz Luženjevca Brega pri Velikih Laščah na Dolenjskem. Poročati mu imam več važnih stvari iz domovine, zato naj se mi šimprej javi; ako pa kateri rojakov ve njegov naslov, prosim, da mi ga naznani, za kar bom hvaležen. — Frank Mestek, Box 125, Oakmont, Pa. (14-15-4)

Začimbe, želišča in najraznovrstnejša
domača zdravila
katera priporoča mgr. Kneipp
imam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik.
MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station
NEW YORK CITY

Kje je moj brat JANEZ GRČMAN? Doma je s Police. Čula sem, da se nahaja nekje v Clevelandu. Ze 7 let ne vem nič o njem, zato ga prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani. — Ana Purger, Police št. 17, Višnja gora, Slovenija, Jugoslavija (14-15-4)

Kje je moj sin IVAN BABNIK? Pred 7. leti mi je zadnjič pisal: takrat je imel naslov: 550 W. 1 South St., Salt Lake City, Utah. Oglasi naj se svoji materi: Marija Babnik, Dobrava št. 34 pri Ljubljani, Jugoslavija. (14-15-4)

OGLASI NAJ SE
LOUIS ANŽLOVAR, ki je navedel sledeči naslov v svojem zadnjem pismu: 872 Belows St., Akron, Ohio. Pismo tako naslovljeno nam je bilo vrnjeno.
Upravništvo Glas Naroda.
(13-14-4)

POTOVANJE IZ JUGO-SLAVIJE V AMERIKO

Ni zabranjeno Kdor želi dobiti iz starega kraja svojo družino, ženo, sestro, brata, mater ali očeta, mora poslati tja gotove listine, na podlagi katerih se zamore dobiti potrebna dovoljenja. Ako želite imeti pojasnila glede tega, potem se obrnite na mene. Izdelujem tudi vsa v NOTARSKI POSEB spadajoča dela.
ANTON ZBASNIK, Javni Notar,
102 Bakewell Bldg., PITTSBURGH, PA.
Corner Diamond and Grant Sts.
(Nasproti Court House.)

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka
Dr. Josipa Goričar-ja in Lymen B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligentnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokopis te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokazuje vse intrige, zarote in diplomatske tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York City
STANE \$3.00

Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Neville 1870—R.

F. A. BOGADEK, ODVETNIK IN JAVNI NOTAR

103 Bakewell Bldg., na vogalu Grant in Diamond Sts., Pittsburgh, Pa.
Izdelujem za tu in stari kraj pooblastila, kupne in daravne pogodbe, oporoke, obveznice, prošnje za potne liste osebam, katere želijo priti v Ameriko in razne druge prošnje ter sodnijske dokumente. Izdelujem tudi prevode na angleški jezik in obratno. Vse to izdelujem brzo in točno potom dopisovanja, po pošti ali v mojem uradu nasproti Court House.

PLAČAJTE, KO BOSTE ZDRAVI.

Take ponudbe vam ne nudi noben drugi zdravnik. Jaz imam toliko zaupanja v svoj uspeh in sposobnost, da vas morem ozdraviti, da za svoje prizadevanje pri vašem zdravljenju ne zahtevam niti centa vnaprej. Plačajte za moje uslugo, ko boste zdravi. Jaz sem najstarejši specialista v Pittsburghu, s 40 letno prakso. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih hitro ozdravim. Govori se slovensko
Dr. B. F. MULLIN, specialista.
411 FOURTH AVE., 2 nadstropje, PITTSBURGH.
Pazite na Stev. 411 četrta Ave. PENNA.

ROJAKI-BERITE

Naznanjam cenje nim rojakom širom Amerike, da sem povečal svojo slov. trgovino. Imam ve liko zalogo najno večjih gramofonov Columbia slovenske plošče, slovenske plošče, slovenske Pathe in Emerson v vseh jezikih. Velika izbira vsakovrstnih muzikalnih inštrumentov, za godbe ali orkestre. Kadar si kako društvo namerava kupiti bandero, zastavo, regalice, kape prekoramnice, uniforme, ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Stem si bodele prihranili dolarje. Moje blago je prve vrste in po zmernih cenah. En poskus in pripricani bode. Cenike za gramofone, Columbia slovenske plošče ter društvene potrebšine pošljem takoj na zahtevo. Pišite še danes po cenik na:
VICTOR NAVINSHEK
331 GREEVE STREET
CONEMAUGH, PA.